

**НАРЕДБА
ЗА БЕЗОПАСНАТА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ТЕХНИЧЕСКИЯ НАДЗОР НА
ВЪЖЕНИ ЛИНИИ**

**Глава първа
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Чл. 1. С наредбата се уреждат:

1. изискванията за изграждането, монтирането и/или разполагането на въжени линии, приложими и при изработването на инвестиционните проекти на въжените линии;
2. изискванията за безопасната експлоатация на въжени линии;
3. редът за осъществяване на технически надзор на въжени линии;
4. редът за вписване в регистъра по чл. 36, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите (ЗТИП) и издаване на удостоверения на лица за поддържане, ремонтране и преустройство на въжени линии.

Чл. 2. Въжени линии по смисъла на наредбата са:

1. пътнически висящи въжени линии;
2. ски-влекове;
3. наземни въжени железници (фуникуляри);
4. товарни въжени линии.

Чл. 3. Наредбата не се прилага за:

1. въжени линии за селскостопански цели;
2. въжени линии, използвани на панаири и/или увеселителни паркове, предназначени за развлечение, а не за превоз на хора и/или товари;
3. въжени фериботи;
4. зъбчати железници;
5. съоръжения, задвижвани с вериги.

**Глава втора
ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗГРАЖДАНЕТО, МОНТИРАНЕТО И/ИЛИ
РАЗПОЛАГАНЕТО НА ВЪЖЕНИ ЛИНИИ И ТЯХНАТА ИНФРАСТРУКТУРА**

**Раздел I
Общи изисквания**

Чл. 4. Въжените линии се изчисляват съгласно БДС EN 12930 и се изграждат, монтират и/или разполагат в съответствие със заверените инвестиционни проекти по чл. 201, ал. 1 и техническата документация на производителя.

Чл. 5. (1) Трасето на въжените линии се избира така, че независимо дали въжената линия е в движение, или в покой, нейните елементи да не застрашават безопасността на пътниците, на персонала на въжената линия или на трети лица.

(2) Зоните на трасето, в които има опасност от свлачища, наводнения и лавини и които са от значение за стабилността на инфраструктурата на въжената линия, трябва да са защитени посредством естествените дадености на терена или посредством инженерни съоръжения.

(3) В местата, в които товарните въжени линии преминават над железопътни линии, републикански пътища, строителни площадки, сгради и дворове трябва да са монтират предпазни мостове, предпазни мрежи или други подходящи предпазни съоръжения. Предпазните съоръжения трябва да са изчислени на натоварване от падане на пълно превозно средство.

(4) Широчината на предпазните мрежи по ал. 3 трябва да осигурява покриване на пространство не по-малко от 2 m от всяка страна на оста на носещото въже, а на предпазните мостове – покриване на пространство не по-малко от 1,25 m. Височината на страните на предпазните мрежи трябва да е не по-малка от 0,8 m, а на предпазните мостове - не по-малка от 1,2 m.

Чл. 6. Трасето на наземните въжени линии трябва да има такъв наклон, че наклона на пода на превозното средство на въжената линия спрямо хоризонталата да не превишава 0,2 радиана.

Чл. 7. Осите на трасетата на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2 са прави линии.

Чл. 8. Допуска се при стълбовете на въжените линии осите по чл. 7 да се отклоняват от правата линия, като отклонението не трябва да е по-голямо от 0,005 rad на стълб.

Чл. 9. (1) Пътническите висящи въжени линии с обиколно движение и с изключващи се от транспортното въже превозни средства трябва да имат автоматични устройства, които да възпрепятстват неправилно или със захванато недостатъчна сила към въжето превозно средство да напусне станцията.

(2) Автоматичното устройство по ал. 1 трябва да спре движението на въжената линия преди достигане на превозното средство до началото на участък с обратен наклон.

Чл. 10. (1) Дължината на ски-пътя на ски-влекове с ниско водене на въжето не трябва да бъде по-голяма от 300 m.

(2) Ски-пътят по ал. 1 трябва да е видим от станциите.

Чл. 11. (1) Надлъжният наклон на ски-пътя на влека не трябва да превишава следните стойности:

1. на ски-влекове с ниско водене на въжето:
 - а) при които пътниците се държат директно за транспортното въже - 25 %;
 - б) при които пътниците се държат за теглича - 40 %;
2. на ски-влекове с високо водене на въжето:
 - а) с теглича за двама души - 50 %;
 - б) с теглича за един човек - 60 %.

(2) Наклонът по ал. 1 трябва да е равномерен, като евентуалните насрещни наклони трябва да бъдат с минимална дължина и наклон не по-голям от 3%.

Чл. 12. Разстоянието между ски-пътя и въжето на ски-влека трябва да е постоянно по цялата дължина на ски-пътя.

Чл. 13. Ски-пътищата на ски-влеките с теглича за двама души, на успоредните ски-влекове и на двойните ски-влекове не трябва да имат напречни наклони.

Чл. 14. Наклонът на ски-пътя на ски-влеките с шейни не трябва да е по-голям от 35 %.

Чл. 15. Ски-пътят на ски-влеките с шейни в местата за откачване трябва да има напречен наклон за бързо отстраняване на шейната и най-малко 10% обратен надлъжен наклон в посоката на движение на ски-влека.

Чл. 16. Не се допуска на ски-влеките да са монтирани едновременно теглича за скиори и теглича за шейни.

Чл. 17. (1) Не се допуска въжето на ски-влеките с ниско водене на въжето да се води от стълбове.

(2) Височината между покрития със сняг ски-път на ски-влеките по ал. 1 и въжето на качващия клон на ски-влека, не трябва да бъде по-малка от 0,40 m и по-голяма от 1,50 m.

Раздел II

Безопасни разстояния

Чл. 18. Зоната за ръцете на въжените линии по чл. 2, т. 3 трябва:

1. при всички отварящи се прозорци и при откритите превозни средства да е не по-малка от 1,00 m;

2. при открити се прозорци, които не могат да бъдат отворени на повече от 0,20 m да е не по-малка от:

а) 0,20 m, когато долният ръб на отворения прозорец се намира на най-малко 1,80 m над пода на превозното средство;

б) 0,50 m, когато долният ръб на отворения прозорец се намира на най-малко 1,50 m над пода на превозното средство.

Чл. 19. (1) Ъгълът на напречното разлюляване на превозните средства на пътническите висящи въжени линии не трябва да бъде по-голям от 0,34 rad.

(2) Ъгълът по ал. 1 на натоварени с пътници открити превозни средства не трябва да бъде по-голям от 0,2 rad.

(3) Допуска се когато на стълбовете и в станциите на въжените линии по ал. 1 са монтирани устройства (водачи), които ограничават разлюляването на превозните средства, ъгълът на напречно разлюляване на превозните средства да бъде:

1. не по-голям от 0,25 rad – за празни превозни средства, движещи се със скорост до 5 m/s;

2. не по-голям от 0,2 rad – за натоварени превозни средства, движещи се със скорост до 5 m/s;

3. не по-голям от 0,15 rad – за превозни средства с придружител и дистанционно управление, посредством което може да се променя скоростта и да се спира движението на въжената линия, движещи се със скорост до 7,0 m/s;

4. не по-голям от 0,12 rad – за превозните средства по т. 3, движещи се със скорост над 7 m/s.

(4) Допуска се ъгълът на напречно разлюляване на превозните средства в станциите и ъгълът на напречно разлюляване на ненаправляваните закрити превозни средства на двувъжените линии с обиколно движение да бъдат по-малки от посочените в ал. 1, 2 и 3 стойности.

Чл. 20. Широчината на ски-пътя на ски-влека при преминаването му върху насипи не трябва да е по-малка от 2,5 m, когато ски-влекът е с теглици за двама души и по-малка от 2,0 m, когато е с теглици за един човек, а при преминаването му върху мостове или в стеснения – не по-малка съответно от 3,0 m и 2,5 m.

Чл. 21. (1) Ъгълът на напречно разлюляване между прибраните теглици на ски-влековете, на чийто стълбове не са монтирани водачи на въжето и другите елементи и части на ски-влека, както и между два теглича, трябва да бъде не по-голям от 0,25 rad.

(2) Допуска се ъгълът на напречно разлюляване на прибраните теглици в зоната на ъгловите стълбове и в станциите, както и на изключващите се от транспортното въже теглици да бъде по-малък от посочения в ал. 1, когато на стълбовете на ски-влековете са монтирани водачи на въжето.

Чл. 22. Ъгълът на надлъжно разлюляване на прибраните теглици на ски-влековете трябва да бъде ограничен така, че те да не влизат в контакт с други части на ски-влека и да не се прехвърлят над въжето.

Чл. 23. Ъгълът на разлюляване на прибрани теглици с паничка или котва, които имат приспособление за прибиране, трябва да бъде ограничен до размера на приспособлението.

Чл. 24. Безопасните разстояния на една въжена линия не бива да се пресичат с друго безопасно разстояние на друга въжена линия, транспортни пътища или електропроводи.

Чл. 25. Между свободните разстояния на две съседни превозни средства на наземните въжени железници трябва да има безопасно разстояние не по-малко от 0,1 m. Същото безопасно разстояние трябва да има и между свободното разстояние на превозното средство и другите части и елементи на наземната въжена железница, с изключение на нейните релси и пероните за пътници.

Чл. 26. (1) По дължината на трасето на наземните въжени железници трябва да има транспортни пътища за обслужващия персонал с широчина не по-малка от 0,6 m и височина не по-малка от 2,0 m.

(2) Транспортни пътища за обслужващия персонал с посочените в ал. 1 размери трябва да има и от двете страни на трасето на наземните въжени железници при преминаването им през тунели или върху мостове. Допуска се в тези случаи широчината на единия от транспортните пътища да бъде намалена до 0,3 m.

Чл. 27. Когато в станциите и/или към стълбовете на пътническите висящи въжени линии се монтират устройства (водачи) за превозните средства, които ограничават разлюляването на превозните средства, при монтирането им се спазват следните изисквания:

1. водачите на стълбовете, които ограничават напречното разлюляване на закритите превозни средства трябва да бъдат монтирани на височината на центъра на тежестта на превозното средство и извън зоната за ръцете;
2. водачите в станциите и в непосредствена близост до тях трябва да бъдат монтирани извън зоната на ръцете;
3. водачите в станциите трябва да бъдат монтирани така, че в случай на надлъжно разлюляване от 0,25 rad, както и в случай на напречно разлюляване от 0,25 rad с едновременно надлъжно разлюляване от 0,15 rad превозните средства да не могат да изскочат над водачите;

Чл. 28. (1) В станциите на седалковите въжени линии трябва да се осигурят следните безопасни разстояния между страните на празните седалки и околните части на конструкцията на станцията:

1. не по-малко от 0,8 m по посока на оста на въжената линия;
2. не по-малко от 1,0 m по посока, обратна на оста на въжената линия.

(2) Допуска се разстоянието в ал. 1, т. 1 да бъде намалено до 0,6 m в случай, че напречното разлюляване на превозните средства в станциите е ограничено чрез водачи.

Чл. 29. (1) Стълбовете и другите части на ски-влекове трябва да са разположени извън безопасните разстояния на тегличите.

(2) На височина до 2 m над покритата със сняг повърхност на терена стълбовете или другите неподвижни елементи на ски-влекове трябва да бъдат разположени на разстояние от оста на ски-пътя не по-малко от 1,50 m – при ски-влекове с теглича за двама души и не по-малко от 1,25 m – при ски-влекове с теглича за един човек.

Чл. 30. За предпазване от травми поради подхлъзване и падане на пътници върху трасето на ски-влека, на опасните места на трасето трябва да се поставят предпазни дюшеци, улавящи мрежи и други подходящи предпазни средства.

Чл. 31. Когато трасето на ски-влека минава покрай ски-писта, то трябва да бъде обозначено.

Чл. 32. (1) Разстоянието между осите на ски-пътищата на успоредни ски-влекове с високо водене на въжето трябва да бъде не по-малко от 3,2 m.

(2) Разстоянието между осите на ски-пътищата на успоредни ски-влекове, единият от които е с високо, а другият – с ниско водене на въжето, трябва да бъде не по-малко от 15 m.

(3) Не се допуска качващите клонове на успоредните ски-влекове, които използват едни и същи стълбове, да бъдат разполагани един до друг.

Чл. 33. Не се допуска ски-пътищата на ски-влекове с ниско водене на въжето да пресичат ски-писти.

Чл. 34. Когато ски-пътят на ски-влека преминава върху мост, от двете страни на моста трябва да бъдат монтирани парапети с плътна обшивка и с височина не по-малка от 1,0 m над снежната покривка.

Чл. 35. (1) Разстоянието от земята до долния ръб на превозните средства на едновъжените висящи въжени линии със закрити превозни средства, трябва да бъде не по-голямо от 30 m.

(2) Допуска се разстоянието по ал. 1 да бъде по-голямо от 30 m, ако на тази височина има едновременно не повече от 5 превозни средства на всеки клон на въжената линия.

Чл. 36. (1) Разстоянието от земята до долния ръб на превозните средства на двувъжените висящи въжени линии със закрити превозни средства, трябва да бъде не по-голямо от 60 m.

(2) Допуска се разстоянието по ал. 1 да бъде по-голямо от 60 m, ако на тази височина има едновременно не повече от 5 превозни средства на всеки клон на въжената линия.

Чл. 37. Изискванията на чл. 35 и чл. 36 не се отнасят за пътнически висящи въжени линии, за които е предвидено спасяването на пътниците да се осъществява посредством превоз по въжето.

Чл. 38. (1) Максималното разстояние от земята до долния ръб на превозното средство на пътническите висящи въжени линии с открити превозни средствата не трябва да бъде по-голямо от 12 m.

(2) Допуска се посочената в ал. 1 стойност да бъде увеличена до 20 m в участъци на въжената линия с обща дължина не по-голяма от 25% от дължината на въжената линия, в които участъци има общо не повече от 15 превозни средства на клон от въжето, ако теренът в междустълбията може да бъде достигнат с непрекъснато намиращи се на разположение моторни превозни средства.

(3) Всеки от участъците по ал. 2 трябва да има дължина не по-голяма от 150 m и в него трябва да се намират не повече от 5 превозни средства на клон от въжето.

(4) Допуска се увеличение на разстоянието по ал. 1 до 25 m в участъци на въжената линия с дължина не по-голяма от 50 m.

Чл. 39. При товарните въжени линии трябва да се спазват следните минимални разстояния за безопасност от превозните средства на въжената линия до:

1. пода на станцията или до върха на разтоварения материал – не по-малко от 0,1m;
2. стените на станцията – не по-малко от 0,6 m;
3. колоните на станцията – не по-малко от 0,2 m;
4. настилка на предпазен мост – не по-малко от 0,3 m;
5. предпазната мрежа – не по-малко от 0,5 m.

Чл. 40. (1) Хоризонталното разстояние по трасето на товарните въжените линии между превозните средства, отклонени странично на 0,2 rad и околните съоръжения и предмети, трябва да е не по-малко от 1,0 m.

(2) В местата, където е възможно преминаването на хора, хоризонталното разстояние по ал. 1 трябва да е не по-малко от 2,0 m.

(3) Хоризонтално разстояние между две насрещно движещи се превозни средства трябва да е не по-малко от 0,5 m.

Чл. 41. Вертикалното разстояние по трасето на товарните въжените линии между най-ниската точка на превозните средства, теглещото въже или предпазните съоръжения и земята трябва да е както следва:

1. над незастроени територии – не по-малко от 2,5 m;
2. над промишлени предприятия, строителни площадки и републикански пътища – не по-малко от 4,5 m;
3. над сгради и съоръжения – не по-малко от 1,0 m.

Раздел III Скорост на движение

Чл. 42. (1) Пътническите висящи въжени линии трябва да имат такава максимална скорост на движение, която да не създава центростремително ускорение по-голямо от $2,5 \text{ m/s}^2$ при преминаване на превозните средства през стълбовете.

Чл. 43. Максималната скорост на движение на наземните въжени железници между станциите не трябва да е по-голяма от 12 m/s, а страничното им ускорение – по-голямо от $0,65 \text{ m/s}^2$. Допуска се в зоната на стрелките на наземните въжени железници странично ускорение да достига до 1 m/s^2 .

Чл. 44. (1) Максималната скорост на движение на пътническите висящи двувъжени линии, чиито превозни средства са с придружител, не трябва да е по-голяма от 10 m/s при преминаването на превозните средства през стълбовете и по-голяма от 12 m/s в участъците между стълбовете.

(2) Максималната скорост на движение на пътническите висящи двувъжени линии, чиито превозни средства са без придружител, не трябва да е по-голяма от 7 m/s, а при преминаването на превозните средства на двувъжена линия с едно носещо въже през стълбовете - не по-голяма от 6,0 m/s.

Чл. 45. Максималната скорост на движение на пътническите висящи едновъжени линии с фиксирани закрити превозни средства и едно транспортно въже трябва да е не по-голяма от 6,0 m/s, а с две транспортни въжета – не по-голяма от 7,0 m/s.

Чл. 46. Максималната скорост на движение на пътническите висящи въжени линии с обиколно движение и изключващи се от транспортното въже превозни средства трябва да е:

1. по маршрута:
 - а) на въжените линии със закрити превозни средства – съгласно стойностите по чл. 45;
 - б) на въжените линии с открити превозни средства - 5 m/s.
2. в зоните за качване и слизване в станциите:
 - а) на въжените линии със закрити превозни средства - 0,5 m/s,
 - б) на въжените линии с открити превозни средства:
 - аа) за скиори - 1,3 m/s в зоната за качване и 1,5 m/s в зоната за слизване;
 - бб) за пешеходци, които стоят в посоката на движение на превозното средство - 1,0 m/s.

вв) за пешеходци, които стоят отстрани на превозното средство-
0,5 m/s.

Чл. 47. (1) Максимална скорост на движение на пътническите висящи въжени линии с открити фиксирани превозни средства трябва да е:

1. по маршрута - съгласно посочените в чл. 46, т. 1, стойности.
2. в станциите:
 - а) за превоз на скиори с превозни средства:
 - аа) до 2 места - 2,5 m/s;
 - бб) с 3 и 4 места - 2,3 m/s;
 - вв) с 5 и 6 места - 2,0 m/s.
 - б) за превоз на пешеходци с превозни средства:
 - аа) до 2 места - 1,5 m/s;
 - бб) с повече от 2 места - 1,0 m/s.

(2) При превозването на скиори се допускат по-високи скорости на движение на пътническата висяща въжена линия от посочените в ал. 1, т. 2, б. „а“, когато са монтирани лентови транспортъори, които ограничават разликата между скоростта, с която скиора се движи преди да седне на седалката и скоростта на седалката до посочените в ал. 1 стойности.

(3) при слизване на скиори от седалките, скоростта на движение на седалките не трябва да превишава:

1. до 2 места: 2,8 m/s;
2. с 3 или 4 места: 2,6 m/s;
3. с 5 и 6 места: 2,2 m/s.

Чл. 48. (1) Максималната скорост на движение на ски-влековете и на влековете с шейни е 2,0 m/s.

(2) Допуска се ски-влековете с високо водене на въжето, които имат теглич с компенсатор, да се движат с максимална скорост 3,5 m/s.

Чл. 49. (1) Пътническите висящи въжени линии с обиколно движение и отделящи се от транспортното въже превозни средства трябва да имат автоматична система за контрол на придвижването на освободените от въжето превозни средства в станциите.

(2) Допуска се въжените линии по ал. 1 да не са осигурени с автоматична система за контрол в зоните на станциите, с изключение на местата за ускоряване и забавяне, в които:

1. превозните средства са винаги празни;
2. натоварените превозни средства се движат със скорост не по-висока от 0,5 m/s.

(3) Автоматичната система за контрол по ал. 1 трябва да осигурява:

1. натоварените открити превозни средства да не се приближават на разстояние по-голямо от 0,5 m до движещо се отпред превозно средство;
2. закритите превозни средства да не се сблъскват със скорост по-голяма от 1 m/s с движещо се отпред превозно средство.

Чл. 50. (1) Най-късият времеинтервал между седалките на пътническите висящи въжени линии с фиксирани седалки, сядането върху които става отпред и които превозват само скиори, трябва да бъде $(4+n/2)$ секунди, при което n е броя на местата за сядане на седалката.

(2) Най-късият времеинтервал между седалките на пътническите висящи въжени линии с фиксирани седалки, когато пътниците за да стигнат от входа на станцията до зоната за сядане върху седалките трябва да променят посоката на движението си - с повече от 90° за пешеходците и повече от 30° за скиори трябва да бъде $1,5x(4+n/2)$ секунди.

Чл. 51. Най-късият времеинтервал между седалките на въжените линии с фиксирани превозни средства трябва да бъде 5 s.

Чл. 52. (1) Най-късият времеинтервал между два последователни теглича на ски-влековете трябва да бъде:

1. между тегличите за двама души – 8,0 s;
2. между тегличите за един човек - 4,0 s;
3. между тегличите на ски-влекове с ниско водене на въжето - 5,0 s;
4. между тегличите на влековете с шейни - 8,0 s.

(2) Допуска се най-късият времеинтервал между два последователни теглича за двама души да е 6 сек., а между два последователни теглича за един човек – 5 секунди, когато надлъжният профил на трасето има наклон не по-голям от 50 %, по продължение на цялото трасе на ски-пътя няма напречни наклони и подходът на скиорите до мястото за качване е тангенциален на оста на ски-влека.

Чл. 53. Разстоянието между два последователни теглича на ски-влековете трябва да е не по-малко от 1,3 пъти дължината на един теглич.

Раздел IV

Общи изисквания към станциите

Чл. 54. Достъпът до станциите на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 3., извън входовете и изходите за пътници трябва да бъде ограничен посредством ограждения с височина не по-малка от 1,0 m над терена или снежната покривка.

Чл. 55. (1) От пулта за управление и от другите зони на пътническите висящи въжени линии, в които се намира обслужващият персонал, трябва да могат да бъдат наблюдавани:

1. измервателните и контролните устройства на въжената линия;
2. зоните за подход, качване и слизание на пътниците;
3. зоната на стабилизиране на превозните средства;

(2) От пулта за управление и от другите зони, в които се намира обслужващия персонал на въжените линии по ал. 1, чиито превозни средства имат отделящи се хващачи, трябва да могат да бъдат наблюдавани и зоните на влизане и излизане на превозните средства от станциите.

Чл. 56. В зоните на станциите, в които се движат пътници, мястото за чакане на превозните средства, местата за качване и слизание на пътниците от тях и безопасните разстояния от пристигащите и отпътуващите превозни средства, трябва да са ясно обозначени с указателни табели.

Чл. 57. (1) Ширината на зоните за придвижване на пътниците в станциите трябва да е не по-малка от 1,25 m, а техният наклон – не по-голям от 10 %. При необходимост от по-голям наклон се изграждат стълби.

(2) Допуска се ширината на зоните за придвижване на пътниците да бъде намалена до 0,6m в местата за контрол на билети и карти и подстъпите до седалковите въжени линии и ски влековете.

Чл. 58. Зоните на станциите, които са предназначени за пътници, с изключение на местата за качване и слизване от превозните средства, трябва да са разположени извън безопасните разстояния до превозните средства и да имат парапети в местата, в които има опасност от падане.

Чл. 59. В началото и в края на зоните за качване и слизване на пътниците от седалките на пътническите висящи въжени линии, на входовете и изходите на превозните средства от станциите на пътническите висящи въжени линии с обиколно движение, както и в другите места на станциите, в които е възможно падане на хора от височина по-голяма от 1 m, в които поради спазване на свободните разстояния на превозните средства не трябва да се монтират парапети, трябва да се монтират предпазни мрежи или други подходящи предпазни приспособления.

Чл. 60. (1) Разстоянието между пода на зоната за качване и/или слизване на седалковите пътнически висящи въжени линии и повърхността на мястото за сядане на натоварена седалка на въжената линия, в средата на нейната ширина, трябва да е 46 ± 5 см.

(2) Разстоянието между седалките на въжените линии и пода на станцията трябва да позволява преминаването на седалките през станцията със спуснати стъпенки за краката.

(3) Наклонът на седалка, натоварена с неравномерно разпределен товар в зоните за качване и слизване на пътниците, не трябва да превишава 10%.

Чл. 61. (1) Оста на зоната за качване на седалковите пътнически висящи въжени линии трябва да бъде права линия.

(2) Зоната за качване по ал. 1 трябва да бъде хоризонтална площадка с дължина от 2,5 до 3,5 m. Мястото за качване трябва да се намира в края на първата трета на площадката.

(3) Минималната широчина на зоната за качване трябва да е равна на сумата от широчината на превозното средство и посочените в чл. 28 странични безопасни разстояния.

(4) Зоната за качване на седалковите въжени линии с фиксирани превозни средства трябва да започва след точката, в която седалката е завършила обиколката си около обръщателната шайба на въжето.

(5) Странично на превозните средства в зоните за качване не трябва да има елементи от конструкцията на станцията и всякакви други предмети на разстояние, както следва:

1. 0,6 m към оста на въжената линия при скорост на движение на превозните средства до 1,3 m/s;
2. 0,8 m към оста на въжената линия при скорост на движение на превозното средство над 1,3 m/s;
3. 1,25 m в посока обратна на оста на въжената линия.

Чл. 62. Зоната на стабилизиране на превозните средства на седалковите пътнически висящи въжени линии трябва да има дължина не по-малка от дължината преминава от превозното средство за 3,5 s, а зоната за безопасност – дължина не по-малка от дължината преминава от превозното средство за 7,0 s.

Чл. 63. (1) Допустимите стойности в зоната на качване на разстоянията от повърхността на седалката до нивата на терените на зоната на стабилизиране, зоната на безопасност и спирачната зона на седалковите пътнически висящи въжени линии са съгласно чертежа в Приложение № 1.

(2) Когато разстоянието от повърхността на седалката до нивото на терена в края на зоната на стабилизиране на въжените линии по ал. 1 се увеличава рязко повече от 1 m, мястото трябва да се обезопаси посредством предпазна мрежа с ширина не по-малка от 3 m.

Чл. 64. Станциите на седалковите пътнически висящи въжени линии, които превозват и скиори и пешеходци, трябва да имат отделни за скиорите и за пешеходците подходи към седалките.

Чл. 65. (1) Подвижните части на приспособленията за регулиране на достъпа на пътниците до седалките на седалковите пътнически висящи въжени линии, като автоматични бариери, кръстовидни въртележки и други, трябва да са на разстояние не по-малко от 0,6 m от безопасното разстояние до седалките.

(2) Площадката за чакане пред приспособленията по ал. 1 трябва да е хоризонтална, а зоната след тях – леко наклонена в посока на зоната за качване на пътниците на превозните средства.

Чл. 66. (1) Зоната на качване на седалковите пътнически висящи въжени линии с изключващи се от транспортното въже седалки трябва да е разположена в станцията така, че седалките да се придвижват най-малко до средата на зоната за качване с равномерна скорост, съответстваща на стойностите в чл. 46, т. 2, б. „б“.

(2) Прекият достъп на скиорите до зоната за качване на въжените линии по ал. 1 трябва да е ограничен посредством приспособление за регулиране на достъпа.

Чл. 67. Когато за сядане върху седалките на пътническите висящи въжени линии се използва лентов транспортър, неговата скорост на движение трябва да е не по-голяма от 1,0 м/сек.

Чл. 68. Размерите и наклоните на участъците в зоната за слизание на седалковата въжена линия са съгласно Приложение № 2

Чл. 69. (1) Оста на зоната за слизание на седалковите пътнически висящи въжени линии трябва да бъде права линия.

(2) Дължината на площадката за слизание на пешеходци от седалките на пътническите висящи въжени линии с фиксирани седалки трябва да е не по-малка от разстоянието изминато от седалката за 5,0 сек, а дължината на площадката за слизание на скиори – не по-малка от разстоянието изминато от седалката за 1,5 сек.

(3) Дължината на площадката за слизание на пешеходци от седалките на пътническите висящи въжени линии с изключващи се от транспортното въже седалки трябва да е не по-малка от 2,5 м. а дължината на площадката за слизание на скиори от тези въжени линии – не по-малка от 2,0 м.

(4) Минималната широчина на зоната за слизание трябва да бъде равна на сумата от широчината на превозното средство и посочените в чл. 28 странични безопасни разстояния.

(5) Зоната за слизание на седалковите пътнически висящи въжени линии трябва да има отделни изходи за пешеходци и скиори.

Чл. 70. Чрез подходящо оформяне на терена, чрез използване на предпазна мрежа или посредством други технически мерки трябва да се осигури разстоянието от повърхността на седалката до повърхността на зоната за приближаване да не превишава 3 m.

Чл. 71. (1) След мястото за слизание на скиорите от седалките на пътническите висящи въжени линии трябва да има рампа с наклон от 15% до 25%, без резки промени на нейната посока, която да отвежда скиорите на безопасно разстояние от седалките.

(2) Началото на рампата по ал. 1 на седалковите пътнически висящи въжени линии с откачащи се от въжето превозни средства трябва да е на разстояние не по-голямо от 8,0 m. след площадката за слизание на скиорите от седалките, а началото на рампата на седалковите пътнически висящи въжени линии с фиксирани към въжето превозни средства – на разстояние преди точката, в която седалката започва обиколката си около обръщателната шайба.

Чл. 72. (1) В зоната за слизание на пътническите висящи въжени линии с фиксирани към въжето превозни средства трябва да има автоматично устройство, което да спира движението на въжената линия, когато пътник не успее да напусне седалката в мястото за слизание.

(2) Височината между повърхността на спрялата седалка при настъпване на събитие по ал. 1 и терена на зоната за слизание трябва да е не по-голяма от 2,5 m.

(3) След зоната за слизание трябва да има аварийна зона за слизание на пътници, които не са успели да напуснат седалките в зоната за слизание. Височината между повърхността на седалката в аварийната зона за слизание и терена на аварийната зона трябва да бъде не по-голяма от 1 m.

Чл. 73. В зоните на станциите на ски-влекове, в които е възможно съприкосновение на хора с люлеещи се или ненапълно прибрани тегличички или с други подвижни части на ски-влека, трябва да се поставят ограждения.

Чл. 74. Площадката на зоната за качване в станциите на ски-влекове трябва да е с минимален наклон и с дължина не по-малка от 4,0 m.

Чл. 75. В станциите на ски-влекове с ниско водене на въжето трябва да се предвидят подходящи мерки за предотвратяване на доближаването на скиорите до обръщателните шайби на въжето и до превозните средства чрез прегради и приспособления за автоматично спиране.

Чл. 76. Когато при ски-влекове с приспособление за прибиране на тегличичките качването на скиорите се извършва под теглещото въже, котвата и/или паничката трябва да останат на височина не по-малко от 2,0 m над снежната повърхност.

Чл. 77. (1) Прибраните панички и котви в зоната за слизание на станциите на ски-влекове с високо водене на въжето трябва да са на височина не по-малка от 2,3 m над терена в мястото за слизание.

(2) Допуска се намаляване на посочената в ал. 1 височина, когато скоростта на ски-влека е не по-висока от 2 m/s или когато не е възможно след слизането си скиорите да пресекат обратно връщащото се въже.

(3) Височината на прибраните теглички на ски-влекове с отделящи се от транспортното въже теглички над ски-пътя в зоната за слизание трябва да е не по-малка от дължината на тегличка.

Чл. 78. (1) Площадката на зоната за слизание в станциите на ски-влекове трябва да е хоризонтална или с минимален наклон в посока на спускане.

(2) Наклонът на теглещото въже на ски-влекове с изключващи се от транспортното въже теглички в началото на мястото за слизание трябва да е не по-голям от 25%.

Чл. 79. (1) Разстоянието между началото на зоната за слизание на ски-влекове с приспособление за прибиране на тегличките и следващата по пътя на ски-влека ролкова батерия или направляваща въжето ролка трябва да бъде не по-малко от разстоянието изминато за 16 сек. от теглещото въже при максимална скорост

(2) Разстоянието между началото на зоната за слизание на ски-влекове с теглички с въжета с дължина до 2,5 m и следващата ролкова батерия или направляваща ролка трябва да бъде не по-малко от разстоянието, изминато от теглещото въже при максимална скорост за 11 s, а същото разстояние при ски-влекове с панички трябва да бъде не по-малко от разстоянието изминато от теглещото въже при максимална скорост за 6 сек.

Чл. 80. Допуска се намаляване на посочените в чл. 79 разстояния, ако чрез предпазни огради се осигури безопасно отклоняване на тегличките до пълно прибиране на паничките или котвите.

Чл. 81. (1) Непосредствено след зоната за слизание на ски-влека трябва да има автоматично устройство, което да спира движението на ски-влека, когато скиор не се е освободил от тегличка или тегличът не се е прибрал:

(2) След зоната за слизание трасето трябва да се поддържа свободно от препятствия на дължина не по-малка от дължината на спирачния път на въжената линия при задействане на автоматичното устройство по ал. 1.

Чл. 82. Зоните за слизание на станциите, в които пристигат два ски-влека, трябва да имат подходящи ограждения, така че скиорите от двата ски-влека да не си пречат взаимно, както и да имат отделни трасета за извеждане на скиорите от зоната на станцията.

Чл. 83. Не се допуска ски-влекове да имат междинни станции.

Чл. 84. Зоните за качване и слизание в станциите на пътническите висящи въжени линии с изключващи се от транспортното въже кабинки трябва да са:

1. разделени една от друга;
2. разположени в участък, в който скоростта на кабинките в станцията е постоянна;

3. с такава дължина, че всеки пътник да има на разположение не по-малко от 1 s за качване или слизане от кабинката

Чл. 85. Зоните за качване и слизане в станциите на пътническите висящи въжени линии с фиксирани кабинки трябва да са:

1. разположени в участъка между оста на ролката или ролковата батерия на входа на задвижващата или обръщателната шайба и оста на първата ролка на ролковата батерия преди станцията;

2. с дължина, не по-малка от разстоянието, което въжената линия изминава за 7 s с максимална скорост.

Чл. 86. Станциите трябва да разполагат с аварийна осветителна уредба.

Раздел V **Задвижваща станция**

Чл. 87. Пултът за управление, електрическото табло и устройствата за управление и контрол в задвижващите станции на въжените линии трябва да бъдат защитени срещу достъп на външни лица.

Чл. 88. Трансформаторът на електрическия ток в задвижващата станция трябва да е монтиран в самостоятелно помещение с отделен вход, а главният му прекъсвач – монтиран извън помещението.

Чл. 89. (1) Въжените линии по чл. 2, т. 1 и 3 трябва да имат главно и резервно задвижване.

(2) Главното и резервното задвижване на въжената линия трябва да осигуряват пускане в двете посоки при всички експлоатационни условия и при едно и също ускорение.

(3) Главното задвижване трябва да осигурява равномерно движение на въжената линия при максимално допустима скорост на движение и максимално натоварване на въжената линия.

(4) Резервното задвижване трябва да се използва само за евакуация на пътниците на въжената линия, в случай на прекъсване на работата на главното задвижване.

Чл. 90. Главното и резервното задвижване на въжената линия трябва да могат да функционират независимо от атмосферните условия.

Чл. 91. (1) Главното задвижване трябва да осигурява безстепенно регулиране на скоростта на движение на въжената линия и максимално отклонение от зададената стойност на скоростта на движение не по-голямо от 5%.

(2) Главното задвижване трябва да осигурява средно ускорение на въжената линия при пускането и не по-малко от $0,15 \text{ m/s}^2$.

(3) При висящите въжени линии ускорението не трябва да превишава следните стойности

1. средното ускорение $0,5 \text{ m/s}^2$,
2. моментното ускорение $1,5 \text{ m/s}^2$

Чл. 92. (1) Захранването с енергия на главното и резервното задвижване трябва да се осъществява от различни източници.

(2) Прекъсването на захранването с енергия на главното и/или резервното задвижване не трябва да оказва влияние на функционирането на системите за безопасност на въжената линия.

Чл. 93. Резервното задвижване трябва да може да функционира независимо от главното задвижване.

Чл. 94. Резервното задвижване трябва да осигурява възможност въжената линия да бъде пусната в движение в срок до 15 минути след спиране на главното задвижване и да осигурява такава скорост на движение, която да позволи пътниците на въжените линии с открити превозни средства да бъдат извозени в срок от 1 час, а пътниците на въжените линии със закрити превозни средства – в срок от 1,5 часа.

Чл. 95. При въжени линии с обиколно движение с изключващи се от транспортното въже превозни средства, трябва да е осигурено придвижването на превозните средства в станциите в обратна на движението посока.

Чл. 96. Главното или резервното задвижване трябва да осигуряват възможност за движение с постоянна скорост не по-голяма от 0,3 m/s.

Чл. 97. Резервното задвижване трябва да осигурява скорост на движение на въжената линия не по-малка от 0,5 m/s за срок не по-малък от трикратния срок, необходим за евакуация на пътниците от въжената линия.

Чл. 98. (1) Въжените линии по чл. 2, т. 1 и 3 трябва да имат не по-малко от две спирачни системи, всяка от които да може да спре движението на въжената линия.

(2) При отказ или повреда на една от спирачните системи, автоматично трябва да се включва друга спирачна система.

(3) Спирачните системи по ал. 1 трябва да имат не по-малко от две фрикционни спирачки, едната от които да може да бъде задействана ръчно и да спира задвижващата шайба.

Раздел VI

Водене на въжето

Чл. 99. (1) Въжетата на въжената линия трябва да се водят по трасето така, че да не се допуска тяхното повдигане или странично изместване от ролките, седлата и другите опори, с които контактуват.

(2) Не се допуска кръстосване или контакт между въжетата при тяхното преминаване през стълбовете.

Чл. 100. Допуска се теглещите въжета на наземните въжени железници да се отделят от ролките по трасето, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. теглещото въже следва права линия в съответния участък на трасето;
2. максималната скорост на движение е 5,0 m/s;

3. превозните средства са с придружител.

Чл. 101. Наземните въжени железници трябва да имат устройства, които автоматично да спират движението им, когато теглещото въже излезе от ролките.

Чл. 102. (1) Пътническите висящи двувъжени линии трябва да имат устройства, които автоматично да спират движението им, когато теглещото въже влезе в контакт с носещото въже.

(2) Изискването по ал. 1, т. 1 не се отнася за двувъжените линии с обиколно движение, ако това е записано в техническата документация на производителя.

Чл. 103. Ролките на въжените линии трябва да са монтирани така на стълбовете, че транспортното въже да преминава в средата на канала на ролките.

Чл. 104. Транспортното въже на ски-влековете с приспособление на тегличите за прибиране трябва да се намира на такава височина, че най-ниската част на тегличите да е на височина не по-малка от 2,3 m над ски-пътя.

Раздел VII

Евакуация и спасяване на пътниците

Чл. 105. В случай на аварийно спиране на въжената линия, пътниците трябва да бъдат евакуирани в определените в чл. 109 срокове.

Чл. 106. Евакуацията на пътниците чрез връщане на превозните средства обратно в станциите, трябва да се осъществява по ред определен в плана за евакуация по чл. 110.

Чл. 107. Когато не е възможно евакуиране на пътниците в сроковете по чл. 109 трябва да се предприемат действия за тяхното спасяване чрез спускането им на земята с помощта на въже или посредством използването на спасителни превозни средства.

Чл. 108. Спасяването трябва да се извършва съобразно плана за евакуация и спасяване по чл. 110.

Чл. 109. (1) Срокът за евакуиране на пътниците чрез връщане на превозните средства обратно в станциите трябва да бъде не по-продължителен от 1 час – за евакуиране на пътниците от въжените линии с открити превозни средство и не по-продължителен от 1,5 часа – за евакуиране на пътниците от въжените линии със закрити превозни средства.

(2) Срокът за спасяване на пътниците чрез спускането им от превозните средства на земята с помощта на въже или чрез използването на спасителни превозни средства трябва да бъде не по-продължителен от 2,5 часа – за спасяване на пътниците от въжени линии с открити превозни средство и не по-продължителен от 3 часа – за спасяването им от въжени линии със закрити превозни средства.

(3) Сроковете по ал. 1 и 2 обхващат периода от аварийното спиране на въжената линия до евакуирането на последния пътник от въжената линия на сигурно място.

Чл. 110. (1) Ползвателят на въжената линия трябва да изработи план за евакуация и спасяване, съобразен с:

1. инструкцията на производителя
2. даденостите на терена - наклони, скални издатини, дърета, растителност и други;
3. особеностите на трасето на въжената линия – височина на превозните средства над земята, дължина на въжената линия, разлики във височините, брой междустълбия, тип на опорите, вид на подходите и др.;
4. предвидимите климатични условия в периодите на експлоатация;
5. видът и броят на превозните средства, разстоянията между тях, възможностите за комуникация;

(2) Планът по ал. 1 трябва да съдържа точни данни и информация за пътищата и средствата за транспорт, които ще се използват при спасяването, за местата на достъп до трасето на въжената линия, за спасителните средства, които ще се използват, за реда и начина на оповестяване и комуникация с външни спасителни формирования, за задачите, отговорностите и функциите на персонала, който ще участва в спасителните действия.

Чл. 111. Не се допуска спасяването на пътниците на въжените линии по чл. 2, т. 1 да се извършва чрез спускането им на земята с помощта на въже, ако разстоянието от превозното средство до земята е по-голямо от 100 m.

Чл. 112. По време на спасяване на пътници чрез спускането им на земята с помощта на въже, теренът под зоната на въжето трябва да бъде свободен от препятствия.

Чл. 113. Във всяка станция на въжените линии по чл. 2, т. 1, на които не е възможно да се извършва спасяване на пътниците с помощта на въже по цялата дължина на трасето, трябва да има спасително превозно средство.

Раздел VIII

Уреди за измерване на скоростта и посоката на вятъра.

Чл. 114. В местата на въжените линии, които са подложени най-много на въздействието на вятъра, трябва да има уреди за измерване на скоростта и посоката му.

Чл. 115. (1) Показанията на всички уреди за измерване на скоростта и посоката на вятъра трябва да са изведени на таблото за управление на въжената линия най-малко в една от станциите.

(2) При достигане на скоростта на вятъра на 75% от максимално предвидената от производителя на въжената линия и/или от инструкцията за работа по чл.46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП скорост, в станцията по ал. 1 трябва да се задейства предупредителен звуков и светлинен сигнал.

(3) При достигане на скоростта на вятъра до максимално предвидената от производителя на въжената линия и/или от инструкцията за работа по чл.46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП скорост, в станцията по ал. 1 трябва да се задейства предупредителен звуков и светлинен сигнал и скоростта на въжената линия автоматично трябва да се намали до определена от производителя скорост.

Чл. 116. Изискванията на чл. 114 и чл. 115 не се отнасят за ски-велекове и наземни въжени железници, в чиито инструкции за работа са посочени други изисквания за експлоатация при неблагоприятни метеорологични условия.

Раздел IX

Комуникационни и информационни системи

Чл. 117. (1) Всички станции на въжените линии трябва да бъдат свързани помежду си чрез вътрешна телефонна връзка.

(2) Превозните средства с придружител на въжените линии трябва да бъдат свързани към телефонната връзка по ал. 1.

Чл. 118. Вътрешната телефонна връзка трябва да функционира и при спиране на въжената линия поради задействане на предпазно устройство, прекъсване на осигурителната верига или електрозахранването.

Чл. 119. (1) При въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2 трябва да бъде осигурена едностранна връзка с пътниците по трасето от поне една от станциите.

(2) При въжените линии по чл. 2, т. 3 трябва да бъде осигурена двустранна връзка със станциите.

Раздел X

Електрическа инсталация

Чл. 120. Въжените линии по чл. 2, т. 1 и 3 трябва да са оборудвани с основна и с резервна осветителни инсталации.

Чл. 121. Основните осветителни инсталации на въжените линии трябва да осветяват командните помещения, зоните, в които се извършват проверки на механизмите на въжената линия, зоните за пътниците и трасето на въжените линии, в мястото му преди пристигане на превозните средства в станциите.

Чл. 122. Резервната осветителна инсталация трябва да има захранване независимо от основната осветителна инсталация и да се включва автоматично при прекъсване на електрозахранването.

Чл. 123. По трасето на въжените линии по чл. 2, т. 1 трябва да има осветителни тела, предназначени за осветление при провеждане на евакуация на пътници в тъмната част на денонощието.

Чл. 124. Не се допуска захранващият електропровод на осветителните тела по чл. 123, които са монтирани върху стълбове, да преминава въздушно от станциите на въжените линии до стълбовете, както и между стълбовете.

Чл. 125. Станциите и стълбовете на въжените линии трябва да имат локални заземителни инсталации.

Чл. 126. Въжените линии трябва да имат мълниезащита, която да отговаря на изискванията на Наредба № 4 от 22 декември 2010 г. за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства (обн., ДВ, бр.6 от 2011г.) и БДС EN 62305 1-4.

Чл. 127. Металните елементи на станциите и въжените линии, които носят или водят фабрично изолирани стоманени въжета трябва да имат гръмоотводи.

Чл. 128. Въжените линии трябва да имат прекъсвачи на електрозахранването, в следните места:

1. в командното помещение;
2. в машинното помещение;
3. в превозните средства с придружител.

Чл. 129. Въжените линии трябва да имат бутони за аварийно спиране на движението на въжената линия най-малко на следните места:

1. в командното помещение;
2. в зоните за качване и слизване;
3. в машинното помещение;
4. в превозните средства с придружител.

Раздел XI

Преместване на въжени линии

Чл. 130. Преместваните въжени линии по чл. 2, т. 1-3, с изключение на ски влековете с ниско водене на въжето, трябва да са придружени от следната документация:

1. технически данни на производителя - номинална производителност, изходяща мощност на задвижващия механизъм, хоризонтални и вертикални разстояния, брой превозни средства, разстояние между превозните средства, диаметър на въжето, профил на линията, работна скорост, отработени часове.

2. проектни изчисления за въжето, стълбовете и станциите
3. сборни чертежи на:

а) подсистемите и декларации за съответствие на подсистемите и предпазните устройства - за въжени линии, произведени след влизането в сила на националния нормативен акт на държавата – членка на Европейския съюз, с който се внедряват изискванията на Директива 2000/9/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г., отнасяща се до въжени линии, предназначени за превоз на хора.

б) възлите, детайлите и механизмите на линията – задвижвания, спирачни механизми, ролкови батерии, ускорители, превозни средства с техните окачвания и хващачи - за въжени линии произведени преди влизането в сила на националния нормативен акт на държавата – членка на европейския съюз, с който се внедряват изискванията на Директива 2000/9/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г., отнасяща се до въжени линии, предназначени за превоз на хора.

в) конструкции на линията и станциите.

г) схеми на електрическите и хидравличните системи.

д) документация, свързана с преустройство на въжената линия, ако има такава.

е) инструкции на производителя за обслужване и поддържане на въжената линия.

Чл. 131. Преди да бъде демонтирана въжената линия трябва да ѝ бъде извършен технически преглед за установяване на техническото ѝ състояние и съответствието ѝ с техническата документация по чл. 130.

Чл. 132. Резултатите от техническия преглед по чл. 131 трябва да бъдат записани в доклад.

Чл. 133. Техническият преглед по чл. 131 трябва да бъде извършен в присъствието на ползвателя на въжената линия, лицето по чл. 134 и компетентен за съответната държава орган, извършващ прегледи на въжени линии или органа за технически надзор по чл. 200, т.1.

Чл. 134. Преместване на въжена линия трябва да се извършва от лице, вписано в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП, като лице, което извършва ремонт, поддържане и преустройство на въжени линии или от производителя на въжената линия.

Чл. 135. Преместените въжени линии трябва да отговарят на изискванията на наредбата.

Чл. 136. Лицето, което премества въжената линия трябва да изготви анализ за безопасност въз основа на резултатите от техническия преглед по чл.131 и на документацията по чл.130.

Чл. 137. Резултатите от анализа на безопасността трябва да бъдат обобщени в доклад за безопасност, в който трябва да бъдат определени детайлите, агрегатите и компонентите на въжената линия, които трябва да бъдат монтирани, преустроени или заменени и тези, които трябва да бъдат подложени на контрол без разрушаване.

Чл. 138. Не се допуска повторно използване на опъващи въжета.

Чл. 139. Теглещите въжета на въжените линии могат да се използват повторно, при условие че въжето не е ремонтирано и резултатите от безразрушителния контрол на въжето доказват, че намалението на металното му сечение е в границите, посочени в Приложение № 3.

Чл. 140. Преди монтирането на въжената линия, всички определени в доклада по чл. 137 заварени съединения на стоманените конструкции на въжените линии трябва да бъдат подложени на безразрушителен контрол от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.

Чл. 141. На определените в доклада по чл. 137 конструкции на станциите и стълбовете трябва да бъде извършен безразрушителен контрол от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.

Чл. 142. Преди монтирането на преместваната въжена линия всички нейни компоненти, които са подложени на циклични или повтарящи се натоварвания водещи до умора на материала - транспортни въжета, хващачи, оси, валове, ролки, хидравлични

цилиндри, превозни средства и техните окачвания, трябва да бъдат подложени на безразрушителен контрол от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация по метод определен в доклада за безопасност по чл. 137.

Глава трета **БЕЗОПАСНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ВЪЖЕНИТЕ ЛИНИИ**

Раздел I **Поддържане, ремонтване и преустройство**

Чл. 143. На предпазните устройства и подсистемите на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 и на вградените в товарните въжени линии машини, на които е извършено преустройство, трябва да се извърши оценяване на съответствието със съществените изисквания, определени в приложимите наредби по чл. 7 от ЗТИП, преди да бъдат пуснати в действие.

Чл. 144. (1) Ремонтът и преустройството на въжените линии, произведени преди влизане в сила на Наредба за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми трябва да се извършва по техническа документация, която съдържа:

1. обяснителна записка за приетите проектни решения;
2. резултатите от изчисленията, обосноваващи приетите проектни решения;
3. работни чертежи и схеми на елементите на въжените линии, предпазните и другите устройства, които се заменят или ремонтират, за да се проверят изчисленията по т. 2;
4. данни за материалите, които ще се използват за изработване на елементите на въжените линии, които ще се заменят или ремонтират;
5. вида и обема на контрола без разрушаване на неразглобяемите съединения и елементите на въжените линии;
6. вида и обема на изпитванията и изследванията, които трябва да се извършат;
7. допустимите нива на качество според заваръчните несъвършенства на неразглобяемите съединения;
8. списък на приложените стандарти.

(2) Когато при преустройството се влагат нови предпазни устройства или подсистеми, предпазните устройства трябва да са придружени с декларации за съответствие, а подсистемите – с документите по чл. 42, ал. 5 от Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми.

Чл. 145. (1) Лицата, които извършват ремонт или преустройство на въжени линии, трябва да съставят и съхраняват не по-малко от 10 години досие за всяко ремонтирано или преустроено съоръжение. Досието трябва да съдържа:

1. копие от документацията по чл. 144, ал. 1 и/или 2;
2. протоколи от извършените изпитвания;

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни след завършване на ремонта или преустройството да предадат на ползвателя на съоръжението два екземпляра от досието по ал. 1.

(3) Лицата по ал. 1 са длъжни при поискване да предоставят на служителите на Главна дирекция "Инспекция за държавен технически надзор" (ГД "ИДТН") досието по ал. 1.

Чл. 146. (1) Заварените съединения при ремонт и преустройство на въжените линии трябва да са изпълнени в съответствие с одобрени процедури по БДС EN ISO15607 и/или БДС EN ISO 15613 и/или БДС EN ISO 15614.

(2) Заварените съединения при ремонт и преустройство на въжените линии трябва да се изпълняват от персонал, одобрен от нотифициран орган, или от лице, акредитирано от член на Европейската организация за акредитация да извършва сертификация на персонал за изпълнение на неразглобяеми съединения.

(3) Контролът без разрушаване и оценяването на заварените съединения на ремонтираните и преустроени въжени линии трябва да се извършват от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.

Чл. 147. Лицата, които поддържат или ремонтират въжени линии трябва да:

1. използват материали, съответстващи на предвидените в техническата документация по чл. 144, ал. 1;

2. вписват в ремонтен дневник всички извършени дейности по поддръжката и ремонта на въжените линии;

3. спазват инструкцията за експлоатация на производителя при извършване на дейностите.

Чл. 148. (1) Ремонтът на въжетата на въжените линии трябва да се извършва съгласно методите и изискванията, предвидени в инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия или на производителя на въжетата.

(2) Когато методите и изискванията за ремонт на въжетата на въжените линии по чл. 2, т. 1-3, пуснати в действие след влизане в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми не са посочени от производителя, ремонтът се извършва съгласно изискванията на БДС EN 12927-3 и БДС EN 12927-7.

(3) Когато методите и изискванията за ремонт на въжетата на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2, пуснати в действие преди влизане в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми не са посочени от производителя, при ремонта се спазват следните изисквания:

1. при замяна на снопче от въжето, дължината му трябва да бъде не по-малка от 1000 d, а дължината на вмъкнатия край на мястото на сърцевината, не по-малка от 100 d, където d е номиналният диаметър на въжето;

2. разстоянието между краищата на вмъкнато снопче до съседно съединение на въжето трябва да бъде не по-малко от 3000 d за въжените линии по чл. 2, т. 1 и 1000 d – за ски-влекове, където d е номиналният диаметър на въжето;

3. дължината на заплетките на въжетата на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2 трябва да бъде не по-малка от 1200 d, където d е номиналният диаметър на въжето.

Чл. 149. (1) Въжетата на въжените линии не трябва да се употребяват повторно.

(2) Допуска се повторна употреба на теглещите и транспортните въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 при спазване изискванията на БДС EN 12927-7.

Чл. 150. (1) Заплетките на теглещите и транспортните въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 трябва да бъдат устойчиво маркирани.

(2) Не се допуска въжетата по ал. 1 да имат повече от 5 заплетки.

(3) Не се допуска теглещите и транспортните въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2, пуснати в действие преди влизане в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми да имат повече от 4 заплетки и да им се заменят повече от 2 снопчета в една заплетка.

Чл. 151. Не се допуска да се извършва ремонт на опъващите въжета на въжените линии.

Раздел II

Експлоатация на въжени линии

Чл. 152. (1) Ползвателят е длъжен да допуска експлоатация на въжени линии по чл. 2, т. 1-3, пуснати в действие след влизането в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми само когато съответствието на предпазните им устройства е удостоверено с маркировка за съответствие и с декларация за съответствие, а на подсистемите им - с декларация за съответствие.

(2) Ползвателят на товарни въжени линии, пуснати в действие след влизането в сила на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машините (обн. ДВ. бр.61 от 8 Юли 2008г., попр. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008г., изм. ДВ. бр.48 от 25 Юни 2010г) е длъжен да допуска експлоатацията им само когато съответствието на машините, вградени в тях, е удостоверено с маркировка и декларация за съответствие.

Чл. 153. Ползвателят на въжени линии е длъжен:

1. да назначи ръководител на експлоатацията на въжената линия, който да отговаря за безопасната ѝ експлоатация и да представлява ползвателя пред органите за технически надзор;

2. да възлага обслужването на въжените линии на лица, навършили 18 години, физически и психически здрави и обучени съгласно т. 3;

3. да установи ред и да осигури и документира първоначално и периодично обучение на обслужващия персонал на въжените линии;

4. да предостави срещу подпис на ръководния и обслужващия персонал инструкцията за работа по чл. 46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП;

5. да осигури поддържането, ремонтирането и преустройването на въжените линии да се извършва само от лица, които са вписани в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП като лица, осъществяващи тази дейност, с изключение на случаите, когато след преустройство на подсистема трябва да се извърши оценяване на съответствието;

6. да сключи писмен договор за поддържането на въжената линия с лице, вписано в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП, и да не допуска експлоатацията и, когато няма сключен такъв договор. Това не се прилага, ако самият ползвател е вписан в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП като лице, което поддържа такива въжени линии;

7. да не допуска обслужването на въжените линии да се извършва от персонал, който не е обучен съгласно т. 3;

8. да състави и съхранява досие за всяка въжена линия със съдържание, съгласно чл. 222;
9. да поддържа въжената линия в техническа изправност;
10. да не допуска извършването на ремонт на въжената линия ако няма заверена документация съгласно чл.144 ал.1;
11. да състави план за евакуация и спасяване в съответствие с чл.110;
12. да не допуска монтирането на въжената линия без заверен инвестиционен проект съгласно чл. 201, ал.1.

Чл. 154. Необходимият персонал за обслужването на въжената линия се определя в инструкцията за експлоатация и трябва да бъде най-малко:

1. за въжени линии по чл.2 т.1 и 3:
 - а) ръководител експлоатация,
 - б) машинист в задвижващата станция,
 - в) обслужващ персонал във всяка станция и в зоните за качване и слизване.
2. за въжени линии по чл.2 т.2:
 - а) ръководител експлоатация,
 - б)обслужващ персонал във всяка станция и в зоните за качване и слизване.

Чл. 155. Ползвателят, ръководителят на експлоатацията и обслужващият персонал са длъжни да не допускат експлоатация на въжени линии, когато:

1. въжените линии не са регистрирани пред орган за технически надзор;
2. в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е записано заключение, че въжената линия не е годна за безопасна експлоатация;
3. не е извършен технически преглед на въжената линия съгласно чл. 212 ал.1 т.1-7;
4. престанат да съответстват на нормативните изисквания за устройство или безопасна експлоатация и/или са констатирани повреди или неизправности, непозволяващи по нататъшна безопасна експлоатация;
5. условията за експлоатация не съответстват с предвидените в инструкцията по чл. 46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП ;
6. не е осигурено поддържане на въжената линия в съответствие с чл. 153, т. 6, инструкцията по чл. 46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП, инструкцията на производителя и изискванията на наредбата;
7. резервното задвижване е неизправно.

Чл. 156. Ползвателят и ръководителят на експлоатацията са длъжни:

1. да доведат инструкцията за работа по чл. 46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП до знанието на обслужващия персонал по чл. 154 срещу подпис и да контролират нейното изпълнение;
2. да водят и съхраняват сменен дневник и да осъществяват контрол за редовното извършване и документиране на контрола и проверките по чл. 163;
3. да съхраняват досието по чл. 145;
4. да отговарят за изправността и безопасната експлоатация на машините, съоръженията и инсталациите на въжената линия;
5. незабавно да спрат въжената линия при неизправности в хода на задвижването, на транспортното (теглещото) въже, на превозните средства, на осигурителната или сигналната инсталация.

Чл. 157. В инструкцията за работа по чл. 46, ал. 1 т. 2 от ЗТИП ползвателят на въжените линии трябва да определи:

1. изискванията за безопасност при обслужване, поддържане и експлоатация на въжената линия;
2. задачите, функциите, отговорностите на всяко работно място и числеността на ръководния и обслужващия персонал;
3. длъжностните лица, които участват във всяка операция и дейност по обслужване, експлоатация и контрол на въжената линия и обслужване и спасяване на пътниците;
4. правилата за превозване на пътници;
5. правилата за превозване на обслужващия персонал в специалните превозни средства при обслужването на въжените линии;
6. реда за пускане и спиране от движение на въжената линия, и правилата за експлоатацията ѝ при нормални и изключителни условия;
7. начини за сигнализация;
8. периодичният контрол и проверките по чл. 163;
9. действията на персонала при аварийни спирания и при аварии и злополуки;
10. повредите, дефектите, аварийните ситуации и другите случаи, при които въжената линия не трябва да бъде пускана в движение или трябва незабавно или в определен срок да бъде спряна;
11. правила за безопасно товарене и разтоварване на превозните средства на товарните въжени линии.

Чл. 158. (1) Ползвателят е длъжен да постави на видно място в станциите на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 най-малко две информационни табели, съдържащи правилата за безопасност, които пътниците трябва да спазват преди, по време и след превозването им, включително при превозването на лица с физически увреждания, деца и багаж.

(2) В местата, в които товарните въжени линии преминават над местни пътища и над пешеходни пътеки ползвателят трябва да постави предупредителни надписи за опасност от падащи предмети.

Чл. 159. (1) Ползвателят е длъжен да постави на посочените в Приложение № 4 места указателни, упътващи и забранителни знаци, както и знаци за опасност, с форма, цвят и символи съгласно същото приложение.

(2) Указателните знаци в Приложение № 4 имат квадратна форма, бял граничен кант, символи в бял цвят и син фон, с изключение на знаци № 4 и 5, които имат зелен фон.

(3) Упътващите знаци в Приложение № 4 имат кръгла форма, бял граничен кант, символи в бял цвят и син фон.

(4) Забранителните знаци в Приложение № 4 имат кръгла форма, символи в черен цвят, бял граничен кант, червена гранична ивица и бял фон. Знаци № 26, 27, 28 и 30 имат червена лента, диаметрално разположена между горния ляв и долния десен квадрант.

(5) Знаците за опасност в Приложение № 4 имат форма на равноностранен триъгълник, една от страните на който е хоризонтална, символи в черен цвят, жълт кант, черна гранична ивица и жълт фон.

Чл. 160. Знаците по предходния член трябва да имат такива размери, че да са добре видими от зоните, в които са поставени.

Чл. 161. Пътниците са длъжни да спазват в зоните за качване и слизане и по трасето на въжените линии указанията на обслужващия персонал и знаците в приложение № 4.

Чл. 162. Ползвателят и обслужващият персонал не трябва да допускат:

1. превозването на пътници, чието състояние и поведение застрашава безопасността на други хора или на въжената линия;
2. превозването посредством седалкови пътнически висящи въжени линии на деца с височина под 1,25m., без придружител за всяко дете, освен при превозване посредством специално обезопасени за превоз на деца седалки.

Чл. 163. Ползвателят и обслужващият персонал трябва да извършват периодичен контрол и проверки на въжените линии по ред, периодичност и методи, определени в инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия и инструкцията за работа по чл. 46, ал. 1, т. 2 от ЗТИП;

Чл. 164. (1) Проверките по чл. 163 са всекидневни, седмични, месечни, полугодишни годишни и проверки на по-голям период съгласно БДС EN 1709. Проверките трябва да се извършват, както следва:

1. всекидневни проверки - извършват се преди пускане в движение и при движение на линията на празен ход (преди да започне превозването на пътници) и включват:

- а) проверка на средствата за свързка и сигнализация;
- б) проверка на осигурителните вериги и средства;
- в) проверка на машините и съоръженията в станциите;
- г) проверка на положението на противотежестите и опъващите колички;
- д) състоянието на заплетките и муфите;
- е) измерване спирачните пътища на линията;
- ж) действието на резервното задвижване;
- з) оглед на въжетата, хващачите и превозните средства при работна

скорост;

и) оглед на трасето, стълбовете, ролковите батерии и седлата.

2. седмичните проверки включват:

- а) проверка на транспортното (теглещото) въже при работна скорост;
- б) проверка на фундаментните болтове;
- в) проверка на отводняването на шахтите на противотежестите;
- г) движение на линията с резервното задвижване в продължение на 20

мин.

3. месечните проверки включват :

- а) проверка на транспортното (теглещото) въже при ревизионна скорост;
- б) проверка на действието на осигурителните устройства, монтирани на

стълбовете.

4. полугодишни проверки – извършват се при подготовка на въжените линии за зимна, респективно лятна експлоатация. Те включват:

- а) проверка на превозните средства и хващачите;
- б) проверка на стълбовете за наличие на пукнатини, деформации и

разхлабени връзки;

- в) проверка на заземяването и зануляването на станциите и стълбовете;
- г) проверка на състоянието на спасителните средства.

(2) Ползвателят и обслужващият персонал не трябва да допускат по време на извършване на периодичен контрол и проверки да се превозват пътници на въжените линии.

Чл. 165. След силни бури, лавини и други бедствия в района на въжената линия обслужващият персонал трябва да извърши оглед на трасето за наличието на паднали дървета, излязло въже, закачено или неестествено разположено превозно средство и други повреди, които биха застрашили безопасната експлоатация на въжената линия-

Чл. 166. Резултатите от извършения периодичен контрол, проверки, огледи и изпитвания по чл. 164 и чл. 165 трябва да се записват в сменния дневник по чл. 156, т.2..

Чл. 167. (1) Ползвателят на въжените линии, пуснати в действие след влизане в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми, трябва да осигури извършването на периодичен магнитно-индукционен контрол без разрушаване на носещите, транспортните и теглещите въжета от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.

(2) Безразрушителен контрол по ал. 1 трябва да се извърши и преди първото регистриране на въжените линии от органите за технически надзор,

(3) Периодичността на безразрушителния контрол по ал. 1 трябва да бъде съгласно инструкцията за експлоатация на производителя, но в периоди не по-големи от 12 месеца след пускането на въжената линия в експлоатация, а след това на всеки 6 години за носещите въжета и на всеки 3 години за транспортните и теглещите въжета.

(4) При видим дефект на носещите, транспортните или теглещите въжета и след извършено скъсяване, презаплитане или ремонт, ползвателят на въжените линии е длъжен да осигури извършването на въжетата на магнитно-индукционен контрол без разрушаване от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.

Чл. 168. Безразрушителният контрол на носещите, транспортните и теглещите въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 2, пуснати в действие преди влизане в сила на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми, трябва да се извършва съгласно инструкцията за експлоатация на производителя на линията, но на периоди не по-големи от една година.

Чл. 169. Безразрушителният контрол на носещите, транспортните и теглещите въжета на товарните въжени линии трябва да се извършва съгласно инструкцията за експлоатация на производителя на линията, на периоди не по-големи от 3 години.

Чл. 170. (1) Ползвателят на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 трябва да осигури извършването на периодичен визуален контрол на хващачите в разглобено състояние.

(2) Броят на контролираните хващачи по ал. 1 трябва да е съгласно инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия, но не трябва да е по-малък от 50% от общия брой на хващачите.

(3) Визуалният контрол по ал. 1 трябва да се извършва на периоди, както следва:

1. на освобождавани по време на работа хващачи - не по-рядко от веднъж на 3000 работни часа, но не по-рядко от веднъж на 2 години. Допуска се периодичността на контрола да бъде удължена до 4500 работни часа, но не по-рядко от веднъж на 3 години, в случай, че основните, носещите и функционалните части на хващачите са външно достъпни;

2. на фиксирани хващачи – не по-рядко от веднъж на 4500 работни часа, но не по-рядко от веднъж на 3 години.

Чл. 171. (1) Ползвателят на въжените линии по чл. 2, т. 1-3, трябва да осигури периодично извършването на магнитно-прахов или радиографичен безразрушителен контрол на хващачите.

(2) Броят на контролираните хващачи по ал. 1 трябва да бъде съгласно инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия, но не трябва да е по-малък от 25% от общия брой на хващачите.

(3) Контролът по ал. 1 трябва да се извършва на периоди, както следва:

1. на освобождавани по време на работа хващачи – не по-рядко от веднъж на 9000 работни часа, но не по-рядко от веднъж на 6 години;

2. на фиксирани хващачи – първия контрол трябва да бъде най-късно след 18000 работни часа, но след не повече от 12 години, а след това контрол трябва да се извършва най-малко веднъж на 9000 работни часа, но не по-рядко от веднъж на 6 години.

(4) При извършване на проверките по ал. 3 се проверява и състоянието на пружините на хващачите.

Чл. 172. Ползвателят на товарни въжени линии трябва да осигури извършването на визуален и магнитно-прахов или радиографичен безразрушителен контрол на хващачите. Периодичността на контрола и броя на контролираните хващачи са съгласно инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия.

Чл. 173. (1) Когато при проверките по чл. 170 и чл. 171, ал. 1 се открият дефекти в хващачите, процентът на проверяваните хващачи се увеличава, а сроковете на следващите проверки се скъсяват по преценка на органите за технически надзор.

(2) Контролът на хващачите трябва да се планира и извършва по график така, че в сроковете по чл. 170 и чл. 171, ал. 2, да бъдат проверени всички хващачи, включително и състоянието на техните пружини.

(3) Ползвателят е длъжен да съхранява графика по ал. 2 се в досието по чл. 222.

Чл. 174. (1) Ползвателят на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 трябва да осигури извършването на контрол без разрушаване, съгласно методите, обхвата и сроковете, предвидени в инструкцията за експлоатация на производителя на:

1. валове и осите на задвижващите и обръщателните шайби;

2. носещите оси на ролковите батерии;

3. муфите за краищата на въжетата;

4. осите на краищата на въжето и на опъващите устройства;

(2) Безразрушителният контрол по ал. 1 на носещите оси на ролковите батерии трябва да се извършва най-малко един път на две години.

Чл. 175. Годността на контролираните съгласно чл. 167, ал. 1, чл. 168, чл. 169, чл. 170, ал. 1, чл. 171, чл. 174., ал. 1 и чл. 179, т. 4 елементи се удостоверява със сертификати, издадени от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската

организация за акредитация. Ползвателят на въжената линия съхранява сертификатите в досието по чл. 222.

Чл. 176. (1) Ползвателят и обслужващия персонал не трябва да допускат експлоатация на товарна въжена линия, чиито елементи имат деформации, пукнатини, корозия и други дефекти с размери, превишаващи посочените от производителя допустими стойности.

(2) Ако производителят им не е посочил друго, ползвателят на товарна въжена линия трябва да бракува елементите на металната конструкция когато:

1. в резултат на корозия са загубили 7% и повече от първоначалното си сечение;
2. имат 3 и повече пукнатини;

(3) Не се допуска експлоатация на товарна въжена линия, чийто валове и оси имат пукнатини.

Чл. 177. Не се допуска заваряване на металните конструкции на въжената линия по време на нейната експлоатация.

Чл. 178. Ползвателят на товарни въжени линии не трябва да допуска:

1. превозване на хора в превозните средства;
2. натоварване на превозните средства над изчислената от производителя товароподемност и превозване на товари с габарити извън проектните;
3. увеличаване на броя на превозните средства над определения от производителя.
4. експлоатация на въжената линия при скорост на вятъра по-голяма от предписаната от производителя.

Чл. 179. Ползвателят на въжени линии трябва да извърши в срок не по-рано от три месеца, но не по-късно от шест месеца след пускането им в действие:

1. визуален контрол на заварките на металните конструкции за наличие на пукнатини;
2. проверка на стегнатостта на нитовете и разглобяемите съединения на въжените линии;
3. визуален контрол на строителните конструкции и техните елементи, стълбовете, техните фундаменти и фундаментни болтове.

Чл. 180. Ползвателят на въжените линии трябва да осигури извършването на :

1. проверка чрез разглобяване най-малко веднъж на 6 години на количките на превозните средства и на механичните спирачки, включително и на захващащите спирачки на въжените линии по чл. 2, т. 1 и 3;
2. проверка на електрическите устройства на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 в съответствие с изискванията на БДС EN 13243;
3. ежегоден визуален контрол на строителните конструкции за:
 - а) повреди вследствие на замръзване, падащи камъни, лавини и земни свлачища;
 - б) пропуквания и други увреждания на бетонните конструкции;
 - в) състоянието на фундаменти на стълбовете, фундаментните болтове и болтовете на другите разглобяеми съединения;
 - г) здравината на укрепванията, подпорните строежи, дренажните системи, тунелите, мостовете и другите строителни конструкции.

4. проверка най-малко един път в годината на заземителните и мълниезащитните инсталации.

Чл. 181. За резултатите от проверките по чл. 172, чл. 179 и чл. 180 ползвателят трябва да състави протоколи, които да съхранява в досието по чл. 222.

Раздел III

Експлоатация на въжената линия при изключителни условия

Чл. 182. (1) Когато инструкцията за експлоатация на производителя на въжената линия не съдържа план за евакуация и правила за експлоатация при изключителни условия, ползвателят на въжената линия трябва да разработи правила за експлоатация при изключителни условия, които са съобразени с изискванията на БДС EN 12397 и този раздел.

(2) Изключителни условия при експлоатация на въжената линия са:

1. внезапно спиране на въжената линия;
2. повреда на осигурително устройство;
3. повреда на средствата за свързка и сигнализация;
4. повреда на резервното задвижване;
5. повреда на механични и електрически съоръжения,
6. сила на вятъра, близка до максимално допустимата за нормална експлоатация;
7. нощна експлоатация без осветление на трасето и станциите;
8. приближаване на буря;
9. заснежаване и заледяване;
10. други произшествия, застрашаващи сигурността на пътниците и на въжените линии.

Чл. 183. (1) При повреда на което и да е осигурително устройство въжената линия трябва да продължи да работи с резервното задвижване до извозване на качилите се пътници.

(2) Ако е предвидено устройство за изключване на осигурителната верига, извозването по ал. 1 се извършва с главния двигател.

Чл. 184. (1) При повреда на сигналната и/или телефонната инсталация работата на въжената линия трябва да продължи до извозване на качилите се пътници.

(2) При едновременно повреждане на осигурителната верига и сигналната или телефонната инсталация се действа съгласно изискванията на чл. 183, ал1., след осигуряване на непрекъснато наблюдение на трасето.

Чл. 185. (1) При достигане на 75% от максимално предвидената от производителя или от инструкцията за работа по чл. 157 скорост на вятъра, персонала на въжената линия трябва непрекъснато да наблюдава трасето, положението на въжетата върху опорите, преминаването на превозните средства през ролковите батерии и разлюляването на превозните средства. Ако скоростта на вятъра продължи да се увеличава, качването на пътници се прекратява.

(2) При достигане на максимално допустима скорост на вятъра, качилите се пътници се доизвозват с намалена според инструкцията по чл. 157 скорост.

(3) При опасност от буря трябва да се прекрати качването на пътници на превозните средства на въжените линии.

Чл. 186. Ръководителят на експлоатацията на въжената линия е длъжен да съобщи незабавно на органите за технически надзор по чл. 200, ал. 1 за всеки случай на евакуация на пътници и за всяка повреда на въжената линия, която има за последствие прекъсване на експлоатацията ѝ за повече от 24 часа.

Чл. 187. (1) На въжени линии, които не са предназначени за ползване през тъмната част на денонощието не се допуска превозването на пътници след астрономическото време, в което залязва слънцето.

(2) Допуска се, по преценка на ръководителя на експлоатацията на въжената линия, до един час след астрономическото време, в което залязва слънцето, да бъдат доизвозени насъбрали се в станцията на въжената линия пътници.

Раздел IV

Норми за бракуване на въжета

Чл. 188. Въжетата на въжените линии се бракуват съгласно нормите в този раздел, ако в техническата документация на производителя им не са посочени други норми.

Чл. 189. Не се допуска използването на теглещи и транспортни въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 когато:

1. намалението на напречното им сечение, спрямо първоначалното им сечение в проценти е по-голямо от посоченото в приложение № 5;
2. броят на видимите външни скъсани телове е по-голям от посочения в приложение № 6;
3. на дължина една стъпка на въжето са скъсани над 50% от външните телове в едно снопче от въжето;
4. измереният диаметър в заплетката на въже при натоварено състояние на въжената линия е по-малък от 90% от номиналния диаметър на въжето.

Чл. 190. Не се допуска използването на носещи въжета закрит тип на въжените линии по чл. 2, т. 1 когато:

1. относителното намаление на напречното им сечение спрямо първоначалното сечение в проценти е по-голямо от посоченото в приложение № 7;
2. са скъсани два съседни външни тела или два скъсани тела са разделени от един здрав тел на дължина по-малка от една стъпка на въжето.

Чл. 191. Не се допуска използването на опъващи въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 когато:

1. относителното намаление на напречното им сечение спрямо първоначалното сечение в проценти е по-голямо от посоченото в приложение № 8;
2. продължителността на експлоатацията им достигне 12 години или 18000 часа.

Чл. 192. Не се допуска да се използва муфа за край на въже на въжена линия по чл. 2, т. 1-3, когато на дължина една стъпка на въжето в посока от муфата към въжето има скъсан тел или корозия.

Чл. 193. Не се допуска накрайниците на въжетата на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 да се използват след следните срокове:

1. накрайник на теглещото въже, запълнен с метал - след 4 години експлоатация;
2. накрайник на носещо въже или на опъващо въже без допълнително опъващо устройство – след 12 години експлоатация;
3. накрайник на носещо въже или на опъващо въже с допълнително опъващо устройство – след 15 години експлоатация.

Чл. 194. Не се допуска носещите въжета на въжените линии по чл. 2, т. 1, чийто краища са на закотвящи барабани да се използват когато:

1. първата и втората навивка на въжето има относително намаление на напречното сечение спрямо първоначалното сечение по-голямо от допустимото съгласно приложение № 7 или два съседни външни тела са скъсани, или два скъсани тела са разделени от един здрав тел на дължина по-малка от една стъпка на въжето.
2. третата навивка на въжето има относително намаление на напречното сечение спрямо първоначалното сечение по-голямо от удвоените допустими стойности посочени в приложение № 7.

Чл. 195. Използването на теглещите и транспортните въжета на товарните въжени линии трябва да се преустанови, когато относителното намаление на напречното им сечение спрямо първоначалното им сечение в проценти превиши допустимото в приложение № 9.

Чл. 196. Използването на опъващите въжета на товарните въжени линии трябва да се преустанови, когато относителното намаление на напречното сечение на въжето спрямо първоначалното му сечение в проценти превиши допустимото намаление в приложение № 10 или въжето е започнало да се изважда от муфата.

Чл. 197. Използването на носещите въжета закрит тип на товарните въжени линии трябва да се преустанови, когато:

1. относителното намаление на напречното им сечение спрямо първоначалното им сечение е по-голямо от 24% на контролна дължина на въжето 70d;
2. са скъсани повече от 30% от външните телове на контролна дължина на въжето 70d;
3. скъсан тел излиза извън напречното сечение на въжето.

Раздел V

Обследване на аварии и злополуки

Чл. 198. (1) За всяка авария или злополука, възникнала при експлоатацията на въжена линия, нейният ползвател е длъжен да уведоми незабавно регионалния отдел на ГД ИДТН, като до пристигането на нейни служители взема мерки за оказване на помощ на пострадалите и за предотвратяване на по-нататъшното развитие на аварията.

(2) Ползвателят е длъжен да запази непроменена обстановката, създадена при аварията или злополуката, до идване на служителите на ГД ИДТН, когато това не крие опасност за развитие на аварията или възникване на нова злополука. Когато се наложи изменение на обстановката, ползвателят представя на служителите на ГД ИДТН писмена справка за извършените изменения и за причините, наложили това.

Чл. 199. Служителите на ГД ИДТН обследват причините за възникването на аварията или злополуката и съставят протокол за резултатите от обследването.

Глава четвърта Технически надзор

Раздел I Общи положения

Чл. 200. Органи за технически надзор на въжените линии са:

1. председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) чрез ГД ИДТН;
2. лица и структурно обособени части на предприятия или организации, получили лицензия от председателя на ДАМТН по реда на Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията, приета с Постановление № 187 на Министерския съвет от 2000 г. (обн. ДВ. бр.79 от 29 Септември 2000 г.).

Чл. 201. (1) Въжените линии, се изграждат по инвестиционни проекти, заверени от органите за технически надзор за съответствието на предвидените проектни решения с изискванията на наредбата.

(2) Инвестиционния проект по ал. 1, който се представя за заверяване, трябва да съдържа:

1. географска карта в мащаб най-малко 1:25000, показваща местоположението на въжената линия, на която да са нанесени и намиращите се в непосредствена близост до линията или пресичащи я въжени линии, електропроводи, пътища, жп линии и други съществуващи съоръжения и обекти;
2. надлъжен профил на въжената линия в мащаб, не по-малък от 1: 1000, разработен въз основа на геодезично заснет надлъжен профил на терена, с нанесени:
 - а) коти на терена;
 - б) въжени линии, писти, електропроводи, пътища, жп линии и други съществуващи съоръжения и обекти, намиращи се под или в близост до трасето на въжената линия;
 - в) хоризонтални разстояния между стълбовете.
 - г) най-малките и най-големите разстояния от земята до превозните средства
 - д) крайни положения на провисване на въжетата за отделните междустълбия;
 - е) номерата, височината и наклона на стълбовете;
 - ж) тип и конфигурация на ролковите батерии;
 - з) напречни сечения в специфични точки от трасето
3. обяснителна записка, включваща и изчисления на надлъжния профил и строителните конструкции;

4. чертежи на станциите, съдържащи: разстояния от съоръженията на станциите до околни обекти, начина на оформяне на терена и подходите

5. анализ за безопасността на съоръжението в съответствие с чл. 5, ал. 1 от Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми - за въжените линии по чл. 2, т. 1-3;

6. доклад за безопасност в съответствие с чл. 5, ал. 2 от Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми - за въжените линии по чл. 2, т. 1-3;

7. доклад за безопасност съгласно **чл. 137** за въжени линии, които се преместват от едно място на друго.

(3) На заверяване подлежат проектните части на инвестиционните проекти към фаза технически и/или работен проект, които се отнасят до инфраструктурата и монтирането на въжените линии.

(4) Органите за технически надзор извършват експертиза на проектите по ал. 1 и в 30-дневен срок от получаването им заверяват проектите или мотивирано отказват да ги заверят.

(5) Органите за технически надзор заверяват с подпис и печат проектите по ал. 1, когато предвидените проектни решения съответстват на изискванията на наредбата, а когато не съответстват, органите за технически надзор мотивират писмено отказите си да заверят проектите.

Чл. 202. (1) Ремонтът на въжените линии се извършва по техническа документация със съдържание съгласно чл. 144, ал.1, заверена от органите за технически надзор в 30-дневен срок от получаването ѝ, за съответствието ѝ с изискванията на наредбата и стандартите, приложени при изграждането им.

(2) Когато техническата документация по ал. 1 се отнася за ремонт на въжени линии, произведени преди влизането в сила на наредбите по чл. 7 от ЗТИП, органите за технически надзор проверяват и заверяват документацията за съответствието на въжените линии с изискванията на нормативните актове и българските стандарти, които са били в сила към момента на производството им.

Раздел II

Регистриране на въжени линии

Чл. 203. (1) Ползвателите на въжени линии са длъжни след монтирането им, но преди пускането им в експлоатация, да ги регистрират пред органите за технически надзор.

(2) Ползвателите на въжени линии, които подлежат на технически надзор от органа по чл. 200, ал. 1 са длъжни да ги регистрират пред съответните регионални отдели на ГД ИДТН.

(3) Ползвателите на въжени линии, които подлежат на технически надзор от органа по чл. 200, ал.2 са длъжни да ги регистрират пред избран от тях орган.

Чл. 204. (1) Първото регистрирането на въжените линии се извършва по писмено заявление на ползвателите им, в което се посочват данни:

1. идентифициращи ползвателя;

2. за мястото, където е монтирана въжената линия;
3. за производителя и за лицето, което е монтирало въжената линия.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. за въжените линии по чл. 2, т. 1-3:
 - а) ревизионна книга;
 - б) техническата документация по чл. 42, ал. 5 от Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми ;
 - в) декларации за съответствие на предпазните устройства и подсистемите съгласно Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване на съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми;
 - г) инструкцията на производителя за монтиране, експлоатация, ремонт и поддържане на въжената линия;
 - д) протоколи от извършена проверка на заземителната и мълниезащитна инсталации от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.
 - е) документ за магнитно-индукционен безразрушителен контрол на носещите, транспортните и теглещите въжета от орган за контрол, акредитиран от член на Европейската организация за акредитация.
 - ж) копия от заверения проект по чл. 201, ал. 1.
2. за въжени линии по чл.2, т.1 и 3, които се преместват от едно място на друго - ревизионна книга, документите по чл. 204, ал. 2, т. 1, б. „а“, „д“, „е“ и „ж“, документите по чл. 130 и документи от извършения безразрушителен контрол на елементите по чл. 140, чл. 141 и чл. 142
3. за товарни въжени линии:
 - а) ревизионна книга;
 - б) техническа документация на производителя;
 - в) инструкцията на производителя за монтиране, експлоатация, ремонт и поддържане на въжената линия;
 - г) декларации за съответствие със съществените изисквания съгласно Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на машините - за вградените във въжената линия машини.

Чл. 205. (1) Заявленията за регистриране и приложените към тях документи по чл. 204 се проверяват от органите за технически надзор в срок от 20 работни дни от получаването им.

(2) Когато при проверката по ал. 1 не бъдат констатирани непълноти в представените документи и/или несъответствия на декларациите за съответствие, органите за технически надзор регистрират въжената линия. Отказът за регистрация се мотивира писмено.

Чл. 206. Лицето, което е монтирало въжените линии по чл. 2 т. 1-3 е длъжно да предостави на нейния ползвател документите по чл. 204, ал. 2, т. 1, б. „б“ – „д“

Чл. 207. Ползвателят е длъжен да уведоми органа за технически надзор, пред когото е регистрирал въжената линия, за всяко преустройство на линията и да му представи следните документи:

1. обяснителна записка за извършените промени;
2. техническата документация по чл. 144, по която е извършено преустройството;

3. удостоверения за качеството на материалите и съставните части, използвани при преустройството;

4. декларации за съответствие на монтираните при преустройството и на преустроените предпазни устройства и подсистеми на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 и на вградените машини в товарните въжени линии със съществените изисквания, определени в приложимите за тях наредби по чл. 7 от ЗТИП.

Чл. 208. (1) При промяна на ползвателя на въжената линия новият ползвател е длъжен в 10-дневен срок от настъпване на промяната да уведоми за нея органа за технически надзор, който е регистрирал съоръжението.

(2) Предишният ползвател е длъжен да предаде на новия ползвател ревизионната книга на въжената линия и досието по чл. 222.

Чл. 209. (1) Ползвателят по всяко време може да промени лицето по чл. 200, т. 2, което осъществява технически надзор на въжената линия, като регистрира въжената линия пред новоизбрано лице по чл. 200, т. 2 и му предостави досието по чл. 222.

(2) В случай на промяна по ал. 1 ползвателят отправя до лицето по чл. 200, т. 2, което първоначално е регистрирало въжената линия, писмено искане за предоставяне на досието по чл. 222, което съхранява. Лицето е длъжно да предостави досието в 7-дневен срок от получаване на искането.

Чл. 210. Когато въжената линия не е експлоатирана повече от една година или се спира окончателно от експлоатация, в 10-дневен срок ползвателят ѝ е длъжен да уведоми за това органа за технически надзор, пред който линията е регистрирана.

Чл. 211. Органите за технически надзор по чл. 200, т. 2 уведомяват всяка година до 31 януари ГД ИДТН за броя, местонахождението, техническите характеристики и ползвателя на регистрираните и сметите от регистрация през предходната година въжени линии, както и за общия брой на регистрираните от тях въжени линии.

Раздел III

Технически прегледи и проверки

Чл. 212. (1) Органите за технически надзор извършват следните технически прегледи на въжените линии:

1. първоначален – след регистрирането им;
2. периодичен – веднъж на 12 месеца;
3. периодичен с изпитване – веднъж на 4 години;
4. след преустройство;
5. когато не са експлоатирани повече от една година;
6. след ремонт или подмяна на носещи конструкции, носещи елементи, задвижващи механизми, въжета, подсистеми или предпазни устройства и при скъсяване на въжета.
7. след преместване на друго място
8. по искане на ползвателя;
9. внезапни;

(2) За извършване на техническите прегледи по ал. 1, т. 1-8 ползвателите на въжени линии са длъжни да отправят писмено заявление до органите за технически

надзор, които са регистрирали въжените линии. Прегледите се извършват в триседмичен срок от получаване на заявлението.

(3) Датите за извършване на техническите прегледи по ал. 1, т. 1-8 в срока по ал. 2 се определят от органите за технически надзор и се съобщават най-малко 5 дни предварително на ползвателя на въжената линия.

(4) Техническите прегледи по ал. 1, т. 1-8 се извършват в присъствието на ползвателя на въжените линии и на лицето по чл. 153, т. 6.

(5) След всеки технически преглед органът по чл. 200, т. 2 поставя върху въжената линия, близо до табелката на производителя стикер, върху който е записан регистрационният номер на органа, извършил техническия преглед, датата на извършване на прегледа и годината, през която трябва да се извърши следващия периодичен преглед. Стикерът трябва да бъде здраво закрепен, а обозначенията върху него трябва да бъдат ясни, четливи и незаличими.

Чл. 213. Ползвателят е длъжен да осигури на служителите на ГД ИДТН всички необходими за извършването на техническите прегледи калибрирани средства за измерване, инструменти, контролни тежести, електроенергия, обслужващ персонал и лични предпазни средства.

Чл. 214. (1) При първоначалния технически преглед по чл. 212, ал. 1, т. 1 на въжените линии органите за технически надзор извършват:

1. проверка за наличието на маркировка за съответствие на предпазните устройства - за въжените линии по чл. 2, т. 1-3;
2. проверка за съответствието на въжената линия с документите представени при нейното регистриране пред органите за технически надзор;
3. проверка за наличието на маркировка за съответствие на машините вградени във въжените линии по чл. 2, т. 4;
4. визуален преглед на въжената линия, включително на трасето и станциите;
5. функционална проверка на действието на механизмите посредством включване на главното и резервното задвижване на въжената линия;
6. проверка на действието и настройката на предпазните устройства;
7. проверка на състоянието на въжетата, техните заплетки и краища и релсите -за въжените линии по чл.2 т.3;
8. проверка на воденето на транспортните въжета по трасето на въжената линията и в станциите;
9. проверка на състоянието на опъващите устройства;
10. проверка на състоянието на хващачите, свързването им към теглещото или транспортното въже и връзката им с носачите или тегличите
11. проверка на функционирането на всички спирачни системи с главното и резервно задвижване при най-неблагоприятни условия ;
12. проверка на състоянието на фундаменти, скрепителните елементи и стълбовете;
13. проверка изправността на превозните средства и тегличите и тяхното безопасно преминаване през станциите;
14. проверка на изправността и функционирането на средствата за свързка и сигналните устройства;
15. проверка на наличието и състоянието на спасителните средства, на правилното им използване от персонала и на местата за съхранението им съгласно плана за евакуация и спасяване;

16. проверка на състоянието на маршрутите за извеждане на пътниците при евакуация.

17. следните проверки, ако в инструкцията на производителя не е записано друго:

а) на ски-влекове-проверка на работата на ски-влека при максимална скорост и ненатоварен ски-влек в продължение на 5 часа;

б) на пътнически висящи въжени линии с фиксирани хващачи, пътнически висящи въжени линии с реверсивно движение и фуникуляри:

аа) проверка на работата на въжената линия при максимална скорост в продължение на 20 часа с ненатоварени превозни средства;

аб) проверка на работата на въжената линия при максимална скорост в продължение на 5 часа с максимално натоварени превозни средства.

ав) проверка на работата на въжената линия с резервното задвижване най -малко за един работен цикъл

в) на пътнически висящи въжени линии с освобождаващи се по време на работа хващачи:

аа) проверка на работата на въжената линия при максимална скорост в продължение на 50 часа с ненатоварени превозни средства.

аб) проверка на работата на въжената линия при максимална скорост в продължение на 5 часа с максимално натоварени превозни средства.

ав) проверка на работата на въжената линия с резервното задвижване най -малко за един работен цикъл.

(2) При проверките по ал. 1 се проверява и работата на спирачките и на системите за управление и контрол.

Чл. 215. При периодичните технически прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 2 органите за технически надзор извършват:

1. проверките по чл. 187, ал. 1, т. 1-17.

2. проверка на документираните в сменния дневник по чл. 156, т. 2 резултати от извършените от ползвателя контрол и проверки.

3. проверка на документите по чл. 175 и чл. 181.

Чл. 216. (1) При техническите прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 3-7 на въжените линии по чл. 2, т. 1-3 се извършват проверките и изпитванията по чл. 214.

(2) При техническите прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 3-7 на товарните въжените линии се извършват проверките и изпитванията по чл. 214, т. 2-4 и изпитвания с натоварване съгласно инструкцията за експлоатация на производителя.

Чл. 217. (1) Внезапни технически прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 9 се извършват само от органа по чл. 200, т. 1, за всички въжени линии, независимо от това в коя точка от Приложение № 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията попадат.

(2) Внезапни технически прегледи могат да се извършват:

1. при проверките по чл.42, ал.1 или чл.346, ал.1 от ЗТИП;

2. когато сроковете за извършване на периодичните технически прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 2 и 3 са изтекли и не е постъпило заявление по чл. 212, ал. 2;

3. при обследване на аварии и злополуки с въжени линии;

4. при получаване на сигнали, жалби или предложения от други контролни органи, граждани, организации и др.

5. при контрол на изпълнението на принудителните административни мерки по чл.49, ал.1 от ЗТИП;

6. преди изтичането на сроковете по чл. 212, , ал. 1, т. 2 и 3, когато резултатите от предходните технически прегледи показват, че има предпоставки за появяване на дефекти, които ще застрашат безопасната експлоатация на съоръжението.

Чл. 218. (1) След извършване на първоначалния технически преглед и при положителни резултати от проверките и изпитванията, органите за технически надзор заверяват с подпис и печат ревизионната книга, предават я на ползвателя за съхранение и издават акт за първоначален технически преглед, който съдържа:

1. вида на извършените проверки и изпитвания и резултатите от тях;
2. заключение за годността на съоръжението за безопасна експлоатация;
3. разрешение или отказ за пускане в експлоатация;
4. срока за извършване на периодичен технически преглед.

(2) Актът по ал. 1 се предоставя на ползвателя срещу подпис.

Чл. 219. (1) Органите за технически надзор записват резултатите от техническите прегледи по чл. 212, ал. 1, т. 2-9 на въжените линии в ревизионните им книги, като попълват ревизионен акт, който съдържа:

1. вида на извършените проверки и изпитвания и резултатите от тях;
2. констатираните неизправности, нарушения и други несъответствия с изискванията на наредбата и/или техническата документация на въжената линия;
3. заключение за годността на въжената линия за по-нататъшна безопасна експлоатация и при какви условия може да се експлоатира;
4. срока за следващия периодичен преглед.

(2) Ползвателите са длъжни да предоставят ревизионните книги на въжените линии при поискване от органите за технически надзор.

(3) Служителите на ГД ИДТН могат да записват в ревизионните книги предписанията по чл. 49, ал. 1, от ЗТИП.

(4) Когато при техническите прегледи по чл. 212, ал. 1 органите за технически надзор по чл. 200, т. 2 установят, че въжената линия не е годна за по-нататъшна безопасна експлоатация, са длъжни писмено да уведомят за това регионалния отдел на ГД ИДТН в срок до два дни от датата на извършения преглед.

Чл. 220. (1) Служителите на ГД ИДТН извършват внезапни проверки на всички въжени линии, независимо от това в коя точка от Приложение № 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на лицензии за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност и за реда за водене на регистър на съоръженията попадат, за:

1. наличието на обучен персонал с необходимата квалификация;
2. съответствието на създадената организация за безопасна експлоатация, поддържане и ремонт на въжените линии с изискванията на наредбата;
3. наличието и правилното водене на документацията, която трябва да се води и съхранява на въжените линии във връзка с устройството и безопасната им експлоатация;
4. регистрирани ли са въжените линии и извършен ли им е първоначален и периодични технически прегледи.

5. промени в устройството на въжената линия, които водят до несъответствие с нормативните изисквания или с техническата документация на производителя;

б. наличие на неизправност или повреда при работата на въжената линия.

(2) За резултатите от извършените проверки по ал. 1 служителите на ГД ИДТН съставят протокол, в който записват:

1. констатираните неизправности, нарушения и други несъответствия с изискванията на наредбата и/или техническата документация на съоръженията;
2. заключение за годността за безопасна експлоатация на съоръжението;
3. принудителните административни мерки по чл.49 ,ал.1 от ЗТИП

Чл. 221. (1) Служителите на ГД ИДТН писмено разпореждат спиране на експлоатацията на въжените линии, когато:

1. не са регистрирани пред органите за технически надзор;
2. предпазните устройства нямат нанесена маркировка за съответствие съгласно приложимата наредба по чл. 7 ЗТИП, когато това се изисква;
3. в акта за първоначален технически преглед или в ревизионен акт е вписано заключение, че въжената линия не е годна за безопасна експлоатация;
4. на въжените линии не е извършен технически преглед съгласно чл. 212, ал. 1, т. 1-7;
5. престанат да съответстват на нормативните изисквания за устройство или безопасна експлоатация и/или са констатирани повреди или неизправности, които не осигуряват безопасната експлоатация на въжената линия.

(2) Разпореждането по ал. 1 може да бъде вписано в акта за първоначален технически преглед или в ревизионната книга на въжената линия или да се съдържа в писмена заповед.

(3) След отстраняване на причините, поради които въжените линии са били спрени от експлоатация, служителите на ГД ИДТН разрешават експлоатацията им с писмена заповед или с вписване в ревизионната книга.

Чл. 222. Органите за технически надзор и ползвателите на въжените линии съставят досие на всяка въжена линия и го съхраняват до бракуването на въжената линия. Досието съдържа:

1. документите, представени при регистрацията;
2. актовете за технически прегледи и други документи, издадени от органите за технически надзор;
3. чертежи, изчисления, протоколи, сертификати от извършени изпитвания и документи за извършени ремонти или преустройства;
4. други документи, за които в наредбата е предвидено да се съхраняват в него.

Глава пета

Вписване в регистъра и издаване на удостоверения за вписване на лица, които извършват поддръжане,ремонтиране и преустройство на въжени линии

Чл. 223. (1) Лицата, които кандидатстват за вписване в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП за извършване на дейности по поддръжане, ремонтиране и преустройство на въжени линии, трябва да отговарят на изискванията на чл. 36, ал. 2, т. 1 от ЗТИП и:

1. да разполагат със следния нает по трудово правоотношение персонал:

а) лице с образователно-квалификационна степен „магистър” по машинна или електротехническа специалност, което да ръководи и контролира извършването на дейността;

б) лица с професия „машинен монтьор” и „електромонтьор”;

в) заварчик с правоспособност „заварчик на тръби” и/или „заварчик на листов материал”, притежаващ сертификат, издаден от лице, акредитирано от член на Европейската организация по акредитация да извършва сертификация на персонал за изпълнение на неразглобяеми заварени съединения.

2. да притежават:

а) българските стандарти за въжените линии, които ще поддържат, ремонтират или преустройват;

б) процедури за поддържане, ремонтране и/или преустройство на въжени линии, съдържащи реда за осъществяване на дейността, контрола за спазване на изискванията на проектите, технологичната документация и наредбата;

3. да разполагат с:

а) хидравлични и механични приспособления и инструменти за:

аа) разглобяване на хващачи на превозни средства;

аб) изпитване приплъзването на хващачите;

ав) преместване мястото на захващане на фиксираните хващачи по транспортното въже;

аг) контролиране на силата на захващане на фиксираните и освобождаваните по време на работа хващачи към транспортното въже;

ад) повдигане на транспортното въже за смяна и контрол на ролка и поставянето му на място при дерайлиране;

ае) сменяване на бандажи на ролките;

аж) проверка опъването на ремъците в станциите;

б) шаблони за настройване на местата на захващане на отделящия се хващач към транспортното въже, за допустимото износване на бандажите и за настройване на бленди-изключвателите.

в) технически средства за заплитане и скъсяване на транспортното въже: стяги със сменяеми вложки за различни диаметри на въжето, полиспасти, отклонителни ролки и барабани;

г) въжени или верижни тирфори и полиестерни и метални сапани с различна товароподемност;

д) бормашина, ъглошлайф, заваръчен апарат, шлосерски инструменти, измервателни уреди за геометрични размери;

е) средства за измерване на напрежение, сила и съпротивление на електрическия ток;

ж) радиостанции;

з) манометър с клас на точност 1,0;

4. персоналът им по т. 1 трябва да познава и правилно да прилага процедурите по т. 2, „б”.

(2) Допуска се лицата от персонала по ал. 1, т. 1 да не са наети по трудово правоотношение, когато:

1. са неограничено отговорни съдружници, когато заявителят е събирателно или командитно дружество, или

2. заявителят е едноличен търговец и самият той е включен в персонала по ал. 1, т. 1.

Чл. 224. (1) Лицата по чл. 223, ал. 1 отправят до председателя на ДАМТН чрез регионалните отдели на ГД ИДТН писмено заявление, в което посочват дейностите и

видовете, типа и техническите характеристики на въжените линии, за които кандидатстват.

(2) В заявлението по ал. 1 се вписват единният идентификационен код (ЕИК) на лицето според търговския регистър и името на законния му представител и към него се прилагат:

1. копия от трудовите договори на персонала по чл. 223, ал. 1, т. 1;
2. копие от длъжностните характеристики на персонала по чл. 223, ал. 1, т. 1;
3. копия от документите за образование на персонала по чл. 223, ал. 1, т. 1;
4. копие от дружествения договор – в случаите по чл. 223, ал. 2;
5. копия от сертификатите на заварчиците по чл. 223, ал. 1, т. 1, „в”;
6. списък на стандартите по чл. 223, ал. 1, т. 2, „а”;
7. процедурите за работа по чл. 223, ал. 1, т. 2, „б”;
8. списък на апаратурата, машините, уредите и съоръженията по чл. 223, ал. 1, т. 3;
9. документ за платена държавна такса по чл. 19 от Тарифа 11 за таксите, които се събират в системата на ДАМТН по Закона за държавните такси, утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр.50 от 1999 г.).

Чл. 225. (1) В срок от 15 дни от получаване на заявлението по чл. 224, ал. 1 служителите на регионалния отдел на ГД ИДТН извършват проверка на приложените документи.

(2) Когато при проверката по ал. 1 се установи липса на някой от документите по чл. 223, ал. 2, на заявителя се дава възможност допълнително да ги представи в срок не по-дълъг от 15 дни. Указанията за допълнително представяне на документи могат да се съобщават по реда на чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс, когато заявителят не е намерен на посочения от него адрес. Служителите на регионалния отдел на ГД ИДТН проверяват допълнително представените документи в срок 7 дни от получаването им.

(3) Когато при проверката по ал. 1 или 2 не се установи несъответствие с някое от изискванията по чл. 223, в срок от 15 дни от приключването ѝ служителите на регионалния отдел на ГД ИДТН извършват проверка на място на заявителя.

(4) За резултатите от проверките по ал. 1-3 се съставя протокол, който в 5-дневен срок от приключването на последната проверка началникът на регионалния отдел на ГД ИДТН представя на председателя на ДАМТН или на оправомощено от него длъжностно лице от ГД ИДТН.

(5) В 10-дневен срок от получаване на протокола по ал. 4 председателят на ДАМТН или оправомощено от него длъжностно лице от ГД ИДТН вписва заявителя в регистъра по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП и издава удостоверение за вписването му, когато заявителят отговаря на изискванията по чл. 223 или мотивирано отказва регистрацията, когато заявителя не отговаря на изискванията по чл. 223.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „**Пътнически висящи въжени линии**” са въжените линии по § 1, т. 1, „б” от ДР на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми.

2. „**Ски-влекове**” са въжените линии по § 1, т. 1, „в” от ДР на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми.

3. „**Наземни въжени железници (фуникуляри)**” са въжените линии по § 1, т. 1, „а” от ДР на Наредбата за съществените изисквания към въжените линии за превоз на хора и оценяване съответствието на техните предпазни устройства и подсистеми.

4. „**Товарна въжена линия**“ е въжена линия, предназначена за превозване само на товари.

5. „**Максимална скорост**” е най-голямата скорост на теглещото или транспортното въже при установено движение на главното задвижване на въжените линии, на които скоростта може да се регулира.

6. „**Преустройство на въжена линия**” е изменение на конструкцията или задвижването на въжената линия, или изменение на електрическата схема за управлението ѝ, или на елементи от нея, с което се променят техническите ѝ характеристики и се повишават или преразпределят натоварванията в елементите ѝ.

7. „**Експлоатация на въжена линия при нормални условия**” е режим на работа на въжената линия, когато са изпълнени следните условия:

- а) въжената линия е в изправност и обслужващия персонал е на местата си;
- б) времето, видимостта и други външни условия не изискват предприемане на допълнителни предпазни мерки;
- в) сигурността на пътниците не е застрашена;
- г) основното задвижване е в изправност.

8. „**Експлоатация на въжена линия при изключителни условия**” е режим на работа на въжената линия, при който някои от условията за нормална експлоатация не е изпълнено.

9. „**Станция**” е сграда или конструкция, в която са разположени техническите съоръжения на въжена линия и площадките и местата за качване и слизане

10. „**Зона за качване и слизане**” са специално предвидени места за качване и слизане на пътниците от превозните средства на въжените линии.

11. „**Превозно средство**” е съставна част на висяща въжена линия или наземна въжена железница, в която се превозват пътници. Превозни средства са кабинни, седалки, вагони и кошове.

12. „**Носач**” е съставна част на превозно средство на висяща въжена линия, свързваща кабината, седалката или коша с количката или с хващача на превозното средство.

13. „**Количка на превозно средство**” е съставна част на превозното средство на двувъжена линия, която съставна част има ходови колела, с които се движи по едно или повече носещи въжета и посредством носач е свързана с кабината.

14. „**Захващаща спирачка**” е спирачка, монтирана на превозното средство на въжената линия, предназначена за спирането му по линията.

15. „**Предпазен парапет**” е устройство, монтирано на седалка, което предпазва пътниците по време на пътуване от изпадане и се отваря за качване и слизане в станциите.

16. „**Хващач**” е устройство, осигуряващо връзка между теглещото или транспортното въже и превозното средство, което обхваща въжето и прилага достатъчна сила, за да предотврати приплъзване на превозното средство.

17. „**Отделящ се хващач**” е хващач, който по време на движение на превозното средство в станцията се освобождава от въжето.

18. „**Фиксиран хващач**” е хващач, който по време на движение на превозното средство остава постоянно свързан с въжето.

19. „**Носещо въже**” е въже, което носи превозните средства, придвижващи се по него посредством количка.
20. „**Опъващо въже**” е въже, свързващо незакотвения край на носещо въже или шайба на теглещо/транспортно въже с опъващата тежест или опъващото устройство.
21. „**Транспортно въже**” е въже, което е предназначено да придвижва и носи превозните средства, свързани с него.
22. „**Теглещо въже**” е въже, което е предназначено да придвижва превозните средства, свързани с него, без да ги носи.
23. „**Накрайник на въже**” е край на въже, закрепен в неподвижна втулка, подложен на въздействието на сила на опъване.
24. „**Задвижваща шайба**” е шайба, която предава движението от задвижването на теглещото или транспортното въже.
25. „**Обръщателна шайба**” е шайба, която обръща посоката на движение на теглещото или транспортното въже.
26. „**Ролкова батерия**” е група от подредени една след друга ролки, включително и тяхната поддържаща конструкция, която служи за водене на теглещото или транспортното въже.
27. „**Опъващо устройство**” е устройство, всички съставни части на което се използват за поддържане на силата на опъване на носещото или теглещото (транспортното) въжетата в рамките на предварително определени граници.
28. „**Закотвящ барабан за носещо въже**” е барабан, върху който е навито носещото въже;
29. „**Декларация за съответствие**” е декларацията, с която се удостоверява съответствието на предпазните устройства и подсистемите на въжените линии със съществените изисквания на приложимата наредба по чл. 7 от ЗТИП или съгласно националното законодателство на друга държава - членка на Европейския съюз, или държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, с което се въвеждат приложимите директиви от "Нов подход".
30. „**Седалка**” е открито или полузакрито превозно средство, с едно или няколко места за сядане;
31. „**Кабина**” е закрито или полузакрито превозно средство, в което пътниците пътуват седнали;
32. „**Теглич**” е устройство за теглене на един или няколко пътника;
33. „**Ос на въжената линия**” е линията, свързваща вертикалните оси на главите на стълбовете на нивото на носещото (транспортното) въже.
34. „**Зона на въжената линия**” е район с граници, отстоящи на 1 m от проекцията върху терена на разлюлените на 0,2 радиана навън от оста на линията превозни средства и на 5 m от габаритите на сградите на станциите;
35. „**Ски-път**” е специално подготвена ивица на снежната покривка под теглещото въже, която се използва от теглените скиори за придвижване.

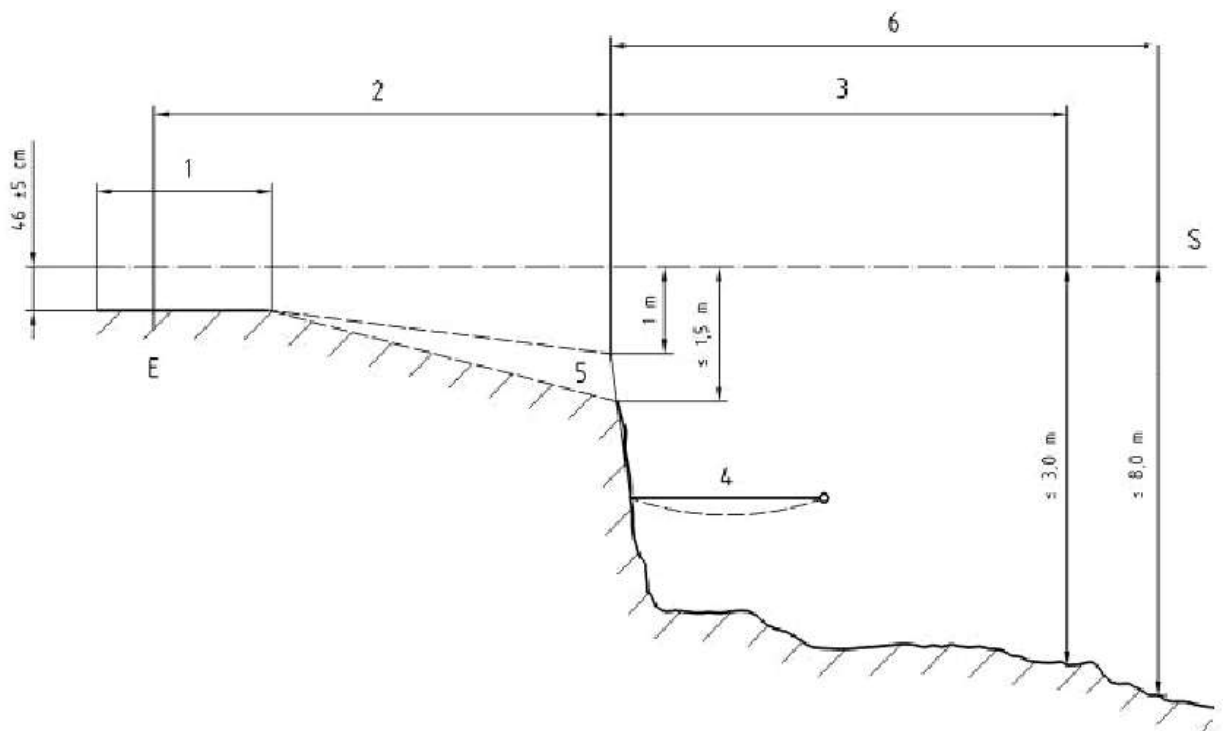
ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Устройството на въжените линии, пуснати в действие преди 01.01.2007 г. трябва да съответства на заверената им от органите за технически надзор техническа документация.

§ 3. Чл. 131 не се прилага за въжените линии, които се преместват от едно място на друго, за които е издадено разрешение за строеж и монтажът им на новото място е започнал преди влизането в сила на настоящата наредба.

§ 4. Наредбата се приема на основание чл. 31, ал. 1 от Закона за техническите изисквания към продуктите.

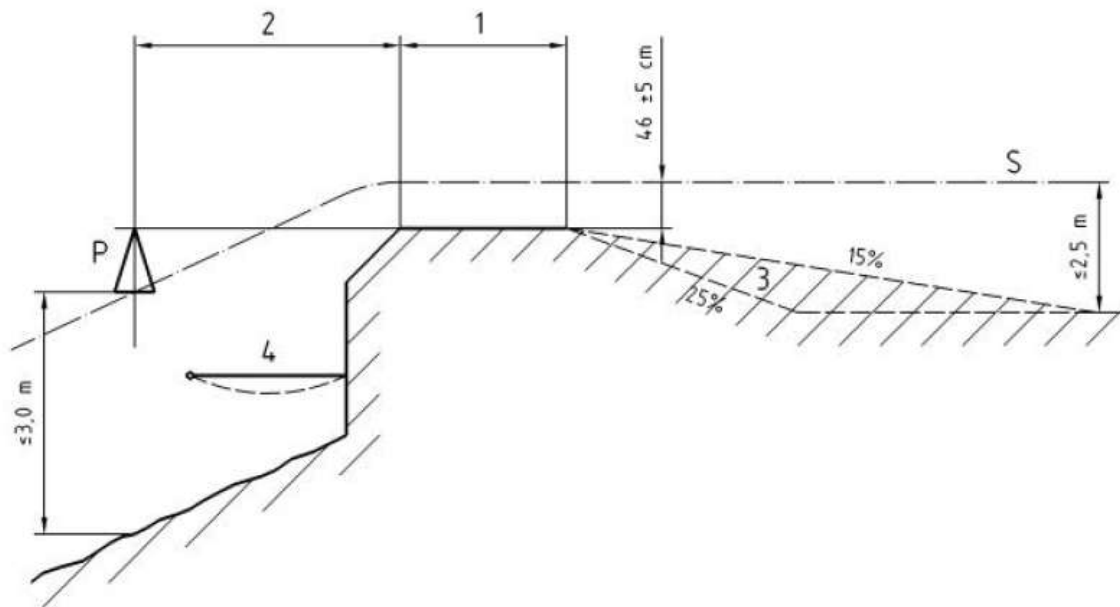
Приложение 1 към чл.63

Обяснения на знаците:

- 1 дължина на водоравната зона за качване
- 2 зона на стабилизиране
- 3 зона на безопасност
- 4 предпазна мрежа
- 5 зона на допустимите разстояния от земята
- 6 спираща зона
- Е място на качване
- S траектория на площта за сядане на седалката

Приложение 2 към чл. 68

Обяснения на знаците:

- 1 дължина на водоравната зоната за слизване
- 2 зона на приближаване
- 3 зона на допустимите наклони
- 4 предпазна мрежа
- P конвенционална вертикална пирамида
- S траектория на площта за сядане на седалката

Приложение № 3 към чл. 139,

Максимално допустимо намаление в металното сечение	Референтна дължина
15%	500.d
6%	30.d
5%	6.d

Приложение № 4 към чл.159

Група А. Указателни знаци

№1

„Ски-влек с единичен теглич – на самообслужване”

Ползване: на достъпа към зоната за спускане.

№3

„Транспортна лента”

Ползване: на достъпа към зоната за качване от Седалковите въжени линии с транспортна лента.

№4

„Място за оказване на първа помощ”

Ползване: към маркировката за мястото за оказване на първа помощ.

№2

„Ски-влек с двоен теглич – на самообслужване”

Ползване: на достъпа към зоната за спускане.

№5

„Телефон за спешни обаждания”

Ползване: към маркировката за телефона за спешни обаждания.

Група Б. Упътващи знаци

№6

„Отворете
предпазителя”

Поставяне: в
началото на
станцията за
пристигане
(автоматично
изключващи се от
транспортното
въже седалкови
въжени линии),
респ. не преди
началото на
предпазната мрежа
или зоната с
намалено
разстояние
(фиксиран
седалкови
лифтове).

№7

„Затворете
предпазителя”

Поставяне:
непосредствено
след зоната на
качване на
седалката при
седалковите въжени
и линии.

№8

„Повдигнете
затварящото
приспособление”

Поставяне: в
началото на
станцията за
пристигане
(автоматично
изключващи се от
транспортното
въже седалкови
лифтове), респ. не
преди началото на
предпазната
мрежа или зоната
с намалено
разстояние
(фиксиран
седалкови
лифтове).

№9

„Свалете
предпазния
парапет”

Поставяне:
непосредствено
след зоната на
качване на
седалката при
седалковите
въжени линии.

№10

„Повдигнете върховете на скиите”

Поставяне: преди слизането от седалките за превоз на скиорите.

№11

„Следвайте предписаната посока”

Поставяне: при всички типове съоръжения за показване на посоката, която пътниците трябва да следват.

№12

„Подредете се в колона по двама ”

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на превозни средства или теглича, където могат да се превозват до два пътника.

№13

„Подредете се в колона по трима ”

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на превозни средства, където могат да се превозват до три пътника.

№14

„Подредете се в колона по четирима

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на превозни средства, където могат да се превозват до четири пътника.

№15

„Подредете се в колона по шест

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на превозни средства, където могат да се превозват до шест пътника.

№16

„Напуснете седалката и се отстранете (пешеходците)”

Поставяне: в началото на зоната за слизане на седалковите въжени линии за превоз на пешеходци.

№17

„Напуснете седалката и се отстранете (скиорите)

Поставяне: в началото на зоната за слизане на седалковите въжени линии за превоз на скиори.

№18

„Дръжете ските в посоката на движение”

Поставяне: по ски-пътя на влека на ски-влековете и по пътя за движение на седалковите въжени линии за превоз на скиори.

№19

„Заемете средните седалки”

Поставяне: при седалковите въжени линии с три или повече места за сядане.

№20

„Деца с телесна височина под 1,25 m само с придружител”

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на седалковите въжени линии.

№21

„Носете раницата си отпред”

Поставяне: на достъпа към зоната за качване на седалковите въжени линии.

№22

„След падане бързо напуснете ски-пътя на влека надясно”

Поставяне: по продължение на ски-пътя на влека.

№23

„След падане бързо напуснете ски-пътя на влека наляво”

Поставяне: по продължение на ски-пътя на влека.

№24

„Освободете се от теглича-котва и се спуснете наляво”

Поставяне: в зоната за слизане на ски-влековете.

№25

„Освободете се от теглича-котва и се спуснете надясно”

Поставяне: в зоната за слизане на ски-влековете.

Група С.Забранителни знаци

№26

„Разлюляването е забранено”

Поставяне: в станциите и по продължение на маршрута на седалковите въжени линии.

№27

„Забранено е да се напуска ски-пътя на влека”

Поставяне: по продължение на ски-пътя на влека на ски-влекове.

№28

„Забранено е да се поставя двойния теглич между краката”

Поставяне: при потегляне и по продължение на ски-пътя на влека на ски-влекове с двойни теглича.

№29

„Достъпът забранен”

Поставяне: в зоната за достъп на намиращо се извън експлоатация съоръжение.

№30

„Забранено е самообслужването на теглича-котва”

Поставяне: на потеглянето от ски-влекове, при които не се позволява самообслужването.

Група Д. Знаци за опасност

№31

„Обща опасност”

Поставяне: при всички типове съоръжения за обозначаване на опасност, за която няма специфичен знак. Видът на опасността може да бъде посочена чрез допълнителен знак по-точно, който се поставя под този знак.

№32

„Стрълмно качване”

Поставяне: в зоната за достъп на ски-влековете, които имат участъци от ски-пътя на влека с наклон от повече от 50 %. Максималният наклон на ски-пътя на влека може да бъде посочен чрез допълнителен знак, поставен под или върху носителя на знака.

Приложение № 5 към чл. 189, т. 1

Контролна дължина	6d	30d	500d
Допустимо намаление на напречното сечение	6%	10%	25%

„d” е номиналният диаметър на въжето

Приложение № 6 към чл. 189, т. 2

Клас на въжето на контролна дължина	6d	30d	6d	30d
6 x 7	2	4	2	3
6 x 19	3	6	3	4
6 x 36	7	14	4	7
8 x 19	5	10	3	5
8 x 36	12	24	-	-
	кръстосано усукано въже		паралелно усукано въже	

„d” е номиналният диаметър на въжето

Приложение № 7 към чл.190, т. 1 и чл. 194,т1 и т.2

Контролна дължина	6d	30d	200d
Допустимо намаление на напречното сечение	5%	8%	10%

„d” е номиналният диаметър на въжето

Приложение № 8 към чл. 191 т.1

Контролна дължина	6d	30d	500d
Допустимо намаление на напречното сечение	3%	5%	12,5%

„d” е номиналният диаметър на въжето

Приложение № 9 към чл. 195

Контролна дължина	6d	40d	6d	40d
Допустимо намаление на напречното сечение	10%	17%	8%	14%
	кръстосано усукано въже		паралелно усукано въже	

„d” е номиналният диаметър на въжето

Приложение № 10 към чл. 196

Контролна дължина	6d	40d
Допустимо намаление на напречното сечение	6%	8%

„d” е номиналният диаметър на въжето